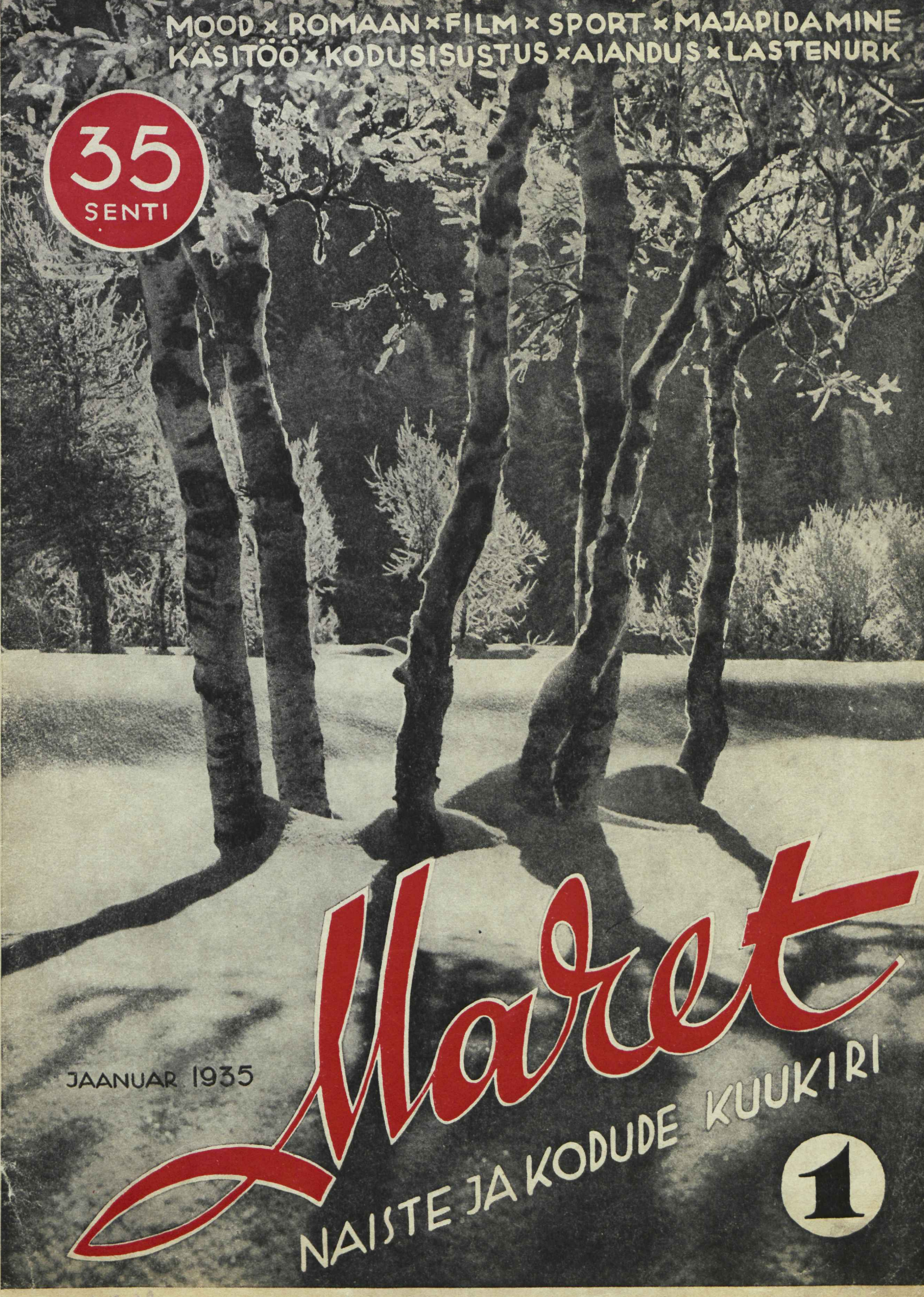

MOOD × ROMAAN × FILM × SPORT × MAJAPIDAMINE
KÄSITÖÖ × KODUSISUSTUS × AIANDUS × LASTENURK

35
SENTI

JAANUAR 1935

Maaret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

1

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

MARIE UNDER

E M A L A U L

LAPSUKE ON MUL, ÕRNAKE, KULLAKE, KAUNIS:
NÄOKE NII RÕHMUS NING HÄÄ JA SUUKE NII SULAVAL NAERUL,
SILMAD NII SÄRAVAD, SÜGAVAD, SAMETI-MUSTAD,
VAATAVAD HINGESSE MUL, SÜÜTAVAD LÖKKELE SÜDANT:
OH, KUIS SIND ARMASTAN MA, ÕRNAKE, KULLAKE, KALLIS,
NAERATAV SUUKE JA SILMAD NII SAMETI-MUSTAD,
KULDSEID JUUKSEID JA KÕIK SINU VÄIKESEID LIIKMEID
JA SINU HELLAKEST HINGE!... NÜÜD JU VEEL VÕIN MA JA JÕUAN
EEMALE PELETA SINUST SU VÄIKESED NALJAKAD MURED,
PISARAIK PÜHKIDA SILMIST JA RÕÕMSAKS NING ILUSAKS TEHA —
KULDSEKS SU PÄEVI, MU LAPS, NÜÜD, OH, VEEL JÕUAN MA SEDA.
KIIRELT KÜLL KAOVAD NEED SOOJAD JA SÄRAVAD PÄEVAD,
KIIRELT NEED MAGUSAD ÖÖD, KUS VALVAMAS EMA;
SUUREMAKS SAAVAD SU VÄIKESED KÄEKESED, JALAD,
SUUREMAKS, SUUREMAKS KA SU VÄIKENE SÜDA,
SUUREMAKS, TÕSISEKS KA SU VÄIKESED NALJAKAD MURED;
TUULTE JA TORMIDE KÄTTE SIIS PEAN SIND JÄTMA, MU KALLIM!
MARUSID PALJU ON MÄSSAMAS, LAPSUKE, ELUS,
VALUSID VALJUSID PALJU. EI VÄHENDA JÕUA
ENAM SU EMA NEID SUL — ISE
PEAD SA SIIS VÕITLEMA VALJULT, MU TÛTREKE, ISE SA EDASI JÕUDMA:
SÜDA, NII VÄIKENE NÜÜD, SAAB SIIS NII VALJUSTI LÕÖMA,
PALJU SULT NÕUDMA TA SAAB JA KÛSIMA, KÛSIMA PALJU.
VASTUST EI VÕI SUL SIIS ENAM KA ANDA SU EMA:
ON TA JU ISE NIISAMA ÜKS KÛSIJA, OTSIJA ELUS.

KOGUST „EELÕITSENG“

Näidake näpuga

Kõnnin mööda tänavaid ja olen nukker.

Mitte ainult tänavail, ka kodus pole palju parem.

Olen mures eesti rahva saatuse pärast. Ja kuna isiklikult kuulun sellesama saatuse hulka, siis valutab süda ka enese pärast.

Kui aga tohin päris otsekohene olla, siis esijoones just enese pärast seda nukrust nukrutsengi. Aga rahva pärast kah muidugi, sest olen ju osakene sellest, kellest rahvas moodustub.

Mul pole nimelt naist.

Siiani oli see mu enese südamemure. Kuid nüüd on nad minusuguse riputanud taeva ja maa vahele, näitavad näpuga, löövad hädakella ja hõikavad: ennäe, seal elab see rahva mõrsuk!

Nüüd on mul kaks muret. See oma südame mure ja tusk nendesinaste ristilööjate pärast.

Lubage südameilt välja öelda:

Mul on kodu olemas.

Ilus kodu. Kardinaid akende ees, kummut, sohva ja toole niipalju kui kulub. Ka riidekapp on olemas. Ahi nurgas, koguni kaminaga. Ja köögis on kolm kastrulit, üks pada ja muud asjandust. Kui sünn lõunat, siis on puhas lina laual ja taldrikud. Vana Liisa kannab ette ja toriseb seejuures päris ehtsalt. Vahel noomibki, ütleb, et mis kombes need niisugused on, et jäädakse pimedani välja, supp vindub ära ja mis niisugune ümberajamine tähendab.

Nagu võib igäüks veenduda: äärmiselt kodune sisseseade. Lõhnab igapidi abielu järele.

Aga puudub siiski see.

See hea ja kurja tundmise puu.

Miks?

Taevakene, julgen ma seda öelda? Pole seda kunagi sõandanud teha, sest see on nagu pooleldi häbiasi. Muidugi häbiks minule. Aga nii palju võin küll päris pidulikult kinnitada, et mina pesen oma käed puhtaks. Mitte nii, nagu Pontsius Pilaatus, vaid otse tõsisest ja õiglasest meelest.

Ma pole kuidagi selles süüdi, et nad mind nimetavad rahvamõrsukaks.

Muidugi, ükski mõrsuk ei tunnista end heameelega süüdi. Ja vabandustele on inimene niisama nobe, nagu kits kõhima. Midagi pole ristiinimesele nii kerge, kui ennast ingliski teha.

Aga kuulake mind siiski. Valusat ja verist südant võib ikka kuulata. Sealt pikapeale imbub midagi, mis paneb teil värisema silmad ja ulatama käe, et: sõber, mu kulmud on niisked sinu hinge-vaevast.

Viis aastat tagasi tundsin preili Linda Sagarit. Jäin kogu oma viie meelega ta külge kinni nagu

kärbes kärbsepaberi külge. Mul on kodu valmis, ütlesin, tule astu ainult sisse. Panen lilled su ümber, linnud laulma lae alla. Meil oleks hea olla, kamber oleks alati päikest täis.

Aga Linda silmad valgusid naeru täis. Ei, ütles ta, oled sa aga näinud toredaid unenägusid! Või sääraseid lootusi hellitad! Aga ma lähen selle aasta lõpul härra Mihkel Laglele, olen talle juba lubanud. Mis teha, kui sa oled võrdlemisi keks poiss, kuid armastuse jaoks on sind vähe.

Raputasin tuhka pealaele, öösiti tagusin pead vastu ahjusimssi. Ka viinaklaasi uputasin pakatuvaid muresid.

Siis tutvusin Ärnaga. Ärna Talo polnud nii nõtk ega nii habras kui Linda, aga tal olid suured sinised silmad ja mahe hääl. Ja käed nii ahtakesed kui minu nimetissõrm.

Ostsin uued kardinaid, vaiba laotasin maha, kambrinurkadesse aetasin siniseid ja punaseid lilli.

Ja siis lasksin silmad maha ning sõnasin, et kas tuled mulle?

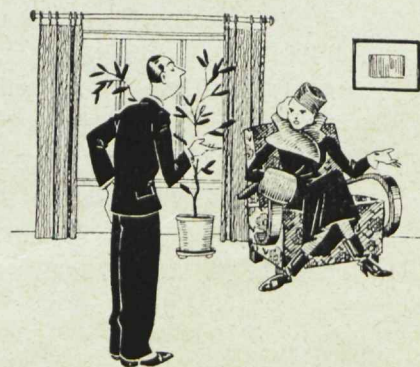
Abiellumine on armastuse püha muinasjutt, ütles Ärna. Tuleksin sulle ainult siis, kui mu süda põleks su vastu. Aga ta ei põle.

Istusin need päevad kui kott, mis on topitud täis rasket tina. Nägin uusi nägusid, uusi tüdrukuid vilgatas siin ja seal. Neist oleks mõnigi vast nõus olnud minuga oma saatust jagama, aga ma ei saa ju tuua oma kambrisse inimest, kelle jaoks pole mu südames kohta.

Abielu on armastuse püha muinasjutt. Aga püha muinasjuttu ei saa teha nii, nagu tehakse paari saabast.

Siis jäi mul hinge taha kinni üks tüdruk, kes särises kui tulukene ja kelle kulmud lõikasid valusaid kaari mu südame alla. Oli niisugune verev põrnikas.

Näitasin talle oma kambrit, maale seintel, näitasin ka kööki, kus on kolm kastrulit, üks pada ja

muud niisugust asjandust. Siis hakkas tüdruk heledasti naerma ja ütles, et kui mul selle näitamisega mingisugused tagamõtted olevat, siis oleks

see küll nii naljakas, et ihihii! Kui tema kord abiellub, siis olgu villa ja marmorsaalid. Säärase püberiku jaoks, nagu see siin, ta oma elu maha ei mata.

Vähe hiljem ta leidiski enesele kellegi paksu tõrre, kes andis tüdrukule villa ja marmorsaalid. Olen nüüd väsinud sellest kõigest.

Aga nad näitavad mulle näpuga ja hõikavad: ennäe, seal elab see rahva mõrsuk!

Milles olen mina süüdi?

Kas te ei ulata mulle kätt ja kas te ei ütle: mõistame sind, meie kulmud on niisked sinu valuvaevast?

JÄRELLUGU.

Ülaltoodud moel jutustas minule nukrat juttu härra Aadam Võru. Ma vaikisin, kuid ümber mu suu mängles kogu aeg muhelev muie. Sest ma tunnen seda härrat, tean tema eluviise ja ta võrukaelseid vempe.

Ta räägib armastusest kui pühast muinasjutust, kuid tegelikult teeb ta armastusest enesele kõige maisema söömaaja. Ta on külinud nuttu ja pisaraid ning ta kamber on näinud palju itkevaid huuli. Ta kõneleb igale tüdrukule üllast armusosinat ja jätab nad kõik jälle sinnapaika, kui aeg saab täis.

Kuid talle meeldib mängida õnnetut, talle meeldib kõneleda oma katkisest südamest. Sellega õigustab ta end maailma ees ja — mis olgu eriti rõhutatud — see aitab tal võita järjest uusi ohvreid. Sest naised on kaastundlikud ja hellad mahajäetute vastu...

Niisugune on härra Aadam Võru, kelle „nukrad“ sõnad on ülal kirja pandud.

Näidake talle näpuga ja öelge julgesti: ennäe, seal seisab see rahva mõrsuk!

Sest ta on seda tõesti.

Enn Varik.

Kahe suuruse suur armastus

Alljärgnev kirjeldus käsitleb Prantsuse naiskirjaniku George Sandi ja luuletaja Alfred de Musset armuromani, mis omal ajal äratas laialdast tähelepanu ja mis praegugi ei ole kaotanud huvitavust.

Jaauari alul tulid Veneetsiasse 23-aastane blaseerunud tütarlapsenäoga Alfred ja kuus aastat temast vanem, väike, mustade lokkidega ja suurte võlvitud türklasesilmadega naine. Nad ei olnud abielus. Nad olid kaheksa kuud tagasi üksteist tundma õppinud. Varsti lakkas noormees hüüdmast teda „madame'iks“ ja ta nimetas teda lihtsalt oma sõbrannaks. Daam oli härra Casimir Dudevanti naine. Ja kuna mehe ja naise vahel ei olnud teineteisest arusaamist ega kübetki armastust, tuli sageli tülisid. Naise hingelt üleüllust nimetas ta suurimaks idiootsuseks. Ühe noormehega põgenes naine Pariisi, võttes kaasa tütrekese. Väike poeg aga jäi koju, mehe mõisasse. Naise nimi oli Aurore, George oli ta kirjaniku nimi. Kuna ta ei tahtnud maha jääda oma meeskolleegidest, kandis ta samuti torukübarat, laiui pükse ja nende juure kunstnikuseosega pluusi, nagu mehedki. Tänavale minnes mähkis ta enese tohtu pikka mantlisse. Et võida ööd pühendada kirjandusele, suitsetas ta sigareid ja lamas siis hommikul kaua sügavas ja väga korrapärases unes. Oma vahekorra Alfrediga ei teinud ta kunagi saladust. Ta kutsus oma poole sõpru ja Alfred, see „paaž“, kelle oli võlunud muruneitsi“, varaküps dandy, serveeris külalistele alul, ilma et keegi teda ära oleks tunnud, normandia tüdruku riietuses. Sügisel olid Alfred ja George õnnelikud oma armastuses, nad sõitsid Marseille'sse ja jõudsid hiljem üle Genua ning Florenzi Veneetsiasse.

Alfred asus tutvuma linnaga ja otsima omale erakorterit, sest ta oli tüdinunud võorastemajadest.

George Sand.

Heameelega oleks ta üürinud mõne neist uhketest majadest, kus oli elutsenud lord Byron, kuid nende talvisesse jäisusse ei tunginud päike. Viimaks üüris ta ühelt prantslannalt, kes pidas möbleeritud tube, ühe viletsa toa rebenenud diivanitega üheks kuuks. Kuid enne sissekolimist haigestus ta raskesti tüüfusse. Ka George haigestus disenteriasse ja migreeni, aga tänu oma jõulisele ja kuumaverelisele tervisele, kosus ta kiiremini Alfredist.

Vaheajal oli juba tema ja Alfredi armastusse tekkinud lõhe. Kaheldes vihkas Alfred oma unistust, sest temale oli armastus delirium. Olgugi et oli sageli silmapilke, kus ta tõstis George'i oma ebajumalaks, oma jumalannaks, võis ta veerandtundi hiljem, kui oli haihtunud ta joovastus, alandada teda põrmuks ja piinata teda kiruva armukadedusega tema mineviku pärast. Samas ta jälle põlvitus naise ees ja palus, mõnitas ja nuttis. Ta oli peatu armastuses, nagu mõni hull. Ta ei teadnud, kuidas teha heaks omi tegusid, kuidas naist trööstida. Sadandeid kordi sundis ta George'i kinnitama, et ta teda armastab. Ta püherdus sageli öid naise voodi ees põrandal, kuni ta ühel õhtul ütles sellele järgmised sõnad: „George, ma olin eksinud, andesta mulle, ma ei armasta sind.“ Ta püüdis naisele teha selgeks, et see ei ole võimeline rahuldama tema süleluste kirge. Sellejärele lamas ta seitseteist päeva oma kuumaverelisuse segaduses, hirmsasti purustatult. Ta karjus, laulis, ulus ja viskles krampides.

Arstideks olid Alfredil vana arst Rebizzo ja noor, valgepäine Pietro Pagello. Viimane arstis ka George'i. Ning George segane Alfredi hullumeelsusest ja ühtlasi noore arsti abivajaja, sai temast Pagello armuke. Ta kirjutas arstile kirju täis hädaldusi. Ta ei võivat enam elada Alfrediga. Viimane olevat laps, ei halb ega hea, kuid ilma tahteta ja kaastundeta. Ta kavatsevat ennast tappa, et selle kaudu noormehele anda tagasi selle vabadus. Ta olevat ennast juba kaheksa kuud enesetapmise mõtetega harjutanud. Aga kui Alfredil palavik oli langenud, läks George temaga teatrisse. Kuid ühel päeval leidsid aset tormilised stseenid Alfredi ja arsti vahel. Alfred juhtus olema Pagelloga üksinda ja ägeduses läks tal korda välja pigistada viimaselt tunnistuse, et sellele meeldib George. Ta palus Pagellot teha George'i õnnelikuks. Tema, see valu luuletaja, eksis ohverdaja aususes, kui ta George'ile ütles: „Pagello on mees, kes kuulub sinu juure, minu vaene George, tema oleks sinu sõna kuulnud.“ Ja kesköö võlus pani ta nende käed üksteisse: „Teie armastate teineteist, kuid armastage ka siiski mind, sest üks teist on päästnud minu ihu ja teine minu hinge.“ Samal ööl peitis arst ära kolm käsikirjalehte, mida George oli talle andnud. „Lollile Pagellole“, oli käsikirja pealkirjaks ja haruldaselt mõttetult pakkus naine neis „Indiana“ autor, Pagello meelsuse teadasaamiseks omi tundeid. „Ma ei tea, kas sa mind tõesti armastad.“ See oli uus armuvale laviin. „Kindlasti palju rohkem kui Alfred,“ kinnitas Pagello. Ning Alfred sellest kuuldes nuttis tänutundes.

Ühel päeval aga pidi Alfred Veneetsiast kii-
restihakuma, Alfred saatis George'ile lahkumiskirja, milles ta ütles, et enda süü läbi olevat ta tema kaotand, ja et ükski kannatus pole tema jaoks küllalt karm. Gondlis Piazzetta ääres kritseldas naine pliiatsiga talle vastuse: „Ei, mitte nii! Sa ei ole veel kosunud. Milleks sõnelus, mu jumal? Kas ei ole ma ikka veel sinu vend George, sinu endine sõber?“ Ta saatis teda kuni Mestreni ja sõitis mööda kitsaid kanaleid tagasi. Tema ärritatud pilk nägi kõike tagurpidi ja pahupidi.

George igatses ühes Pagelloga talle järele reisisida ja ööbida samas võõrastemajas, kus oli peatunud Alfred. Kuid see osutus võimatuks, sest vana Rebizzo võttis ta oma hoole alla. Sel ajal aga kõndis Alfred Genfi heledal kail ja silmitses ärisid. Ta vaatles end peeglis ja ta meeldis enesele järjest enam. Ta oli juba jõudnud seisukorrani, et võis unustada George'i ja tema närvikriisid. Pisarad, magusad pisarad veeresid ta kätele, kui ta kirjutas George'ile vastust. Ta kirjutas kaks rida Paduast: „Vaene George! Sa arvasid enese olevat minu armukese, kuid olid ainult minu ema. Mis meie tegime, oli verehäbi.“ Ja: „Mõttele elule, mis ootab mind.“

George asus elama Casa Mezzani kurba hoovimajja Corte Minelli hotellis. Siit ta kirjutas Alfredile, et ta on rõõmus, et too nauding oli apram ja looritatum kui see, mida Alfred edaspidi leiab teiste naiste juures. „See polnud meie süü, me järgnesime oma saatusele.“ Ta igatses reisisida Konstantinopoli või vähemalt Tirooli, et lõpetada „Jacque'i“.

Alfred oli nüüd juba Pariisis. Ta elas vaheldusrikkalt ja laia elu. Ta ei hoolinud enesest. „Mitte enam veini,“ palus teda George, „mitte enam naisi! Mõttele oma kehale, mis on sügavamas minestuses kui sinu hing, ja mida ma nägin surevat minu sülelustes.“ Ta palub Alfredi, see ostku temale Pariisis kaksteist paari musti glaseekindaid, kaks paari musti saffaankingi, Patschuli lõhnaõli Leblanci juurest, vihk hispaania romansse ja ajalehti arvustustega. Ühtlasi kirjutas ta Alfredile: „Armasta ja luuleta, sest see on sinu ülesanne, minu sõber. Tõuse oma geeniusse kiirtel üles jumala poole ja saada alla oma muus maa peale, et öelda inimestele armastuse ja usu saladusi.“ Ja ükskord kirjutas ta jälle, et ta kandvat alati oma juures üht reliikviat, üht Alfredi katkist kammi.

*

Augustis ilmus George Sand Pariisi, temaga ühes ka arst Pietro Pagello. Totrakese itaallase üle aina naerdi. Lõpuks ta põgenes. Alfred oli sel ajal Baden-Badenis, Strassburgis. George luges ta kirju Nohantis, metsa serval. Alfred hädaldas, et armastab teda, armastab kuni surmani. Kogu septembri läbi rebisid nad omi südameid. Oktoobris olid mõlemad jälle Pariisis. Alfred oli haige ja oma ema valve all. Ta palus George'i ennast külastada. Naine aga tahtis teda ravitseda, tulla ta juure tanukeses ja põlles, mis kuulusid Sophiele, ta teenijale. Alfred oli ta vastu häbematu, kuid vaevalt oli naine tänaval astunud kolm sammu, kui ta seda juba kahetses. Nad leppisid uuesti. Kuid uuesti tõukas Alfred George'i enesest eemale. Naine haletses: „Tahad, et me endile Franchartis koos kuulid pähe kihutame?“ Ta alandas ennast niivõrd, et lubas Alfredil ennast peksa. Ta roomas tema trepil, löikas maha omad pehmed palmikud ja silmade ümber olid tumedad ringid. „Ülal palkonil näen kõiki neid blonde, valgeid ehituid naisi, kel on roosilised põsed, tihedad lokid ja alasti õlad. Ja mina, kus olen siis mina, vaene George,“ küsis ta. Jaanuaris sai Alfredist veel kord George'i armukene. Jällegi piinasid nad endid, jällegi põgenes George Nohanti ja siis varisesid nad kokku.

Friidamete-mäing

ROMAAN

Katrin Holland

Babett jooksis metsas. Joostes ta laulis oma sügava, koolitamatu häälega endaleiutatud, ikka jälle uuesti korduvat viisi „Sind armastan“. Kui keegi oleks Babetilt küsinud, kelle kohta see avameelne tunnustus käis, siis Babett oleks imestunud. Talle näis nii endastmõistetav, et pidi armastama elu ja kõike mis oli temaga ühenduses, olgu see siis, mis tahes, — mees, laps, hurmavalt lõhnav ülane või sillerdav sinijärv.

Nii jooksis Babett lauldes ja hõisates kodu poole. See kodu asetses kirjude, õitsvate aasade vahel. Maja lame ja piklik ja hiilgav-valge hommikpäikeses. Nähes teda nii rohelusest kerkivat, jäi Babett peatuma, tõmbas sügavasti hinge ja vaatles teda õnnelik silmil. „Minu kodu!“ mõtles ta. Ta pöördus, nägi vähe maad eemal kergesti keerduvat, taeva poole tõusvat suitsu, kuulis niidul sööva karja heledaid ja tumedaid krappe... „Minu mõis!“... ja naeris siis, naeris seda uhket, veidi üleolevat ja kergelt pilklikku naeru, mis oli tema juures nii meeldiv ja võluv. Siin sellel maalapikesel polnud kellelgi peale tema midagi öelda. Ei juhtunud midagi, mida tema ei tahtnud. Mis tema ütles, maksis. Fridolin, vana lambur, paks ja punapäine, alati lõbus mamsel, Petersen — härra valitseja, Ferdinand — sepp... kõik need allusid temale, „Paradiisi“ väikesele käskijannale.

Babett kummardus, tõmbas kirjund sandalid sukituist jalust, silmitses veidi imestunult oma tolmuseid varbaid ja jooksis siis paljajalu edasi. Siis aga, hüpates kergesti üle ühest väikesest ojakesest, jäi ta jällegi seisma, vaatas ümber, viskus lõhnasse rohtu ja pistis jalad selgesse, nirisevasse vette. Ja seal ta nüüd lebas, siruli metsikult lopsakate näälide, kuldkollaste priimulate, lillalt õhkuvate käokübarate ja valge ristiku keskel ja tundis, et ta on õnnelik, õnnelik kirjeldamatult.

Võib-olla see oli tema rõõmulevitav malnidus, mis tegi ta teistele nii hädavajalikuks. Võib-olla tema alati ehtne elurõõm, tema hõisklev, tarmukas sarmikus, tagasihoidlik enesearmastus, mida ta kõigi vastu hellitses, mis väärtustasid ja tähtsustasid tema pisukest, targasti piiratud ringi. Babett igatahes ei mõtiskelnud ega juurelnud, miks ta käsi käis nii lõputult hästi, miks ta soovid näisid täituvat kõik nagu iseendast ja miks ta ei julenud olla kuulsa mehe naine, ilma et oleks sattunud raskustesse.

Ta ei teinud endale kunagi mingeid mõtteid seeütle, miks Clemens teda armastas. Ta õieti ei suutnud mõista tema iseloomu ja isegi imetella teda. Tal puudus kõige vähemgi seos asjadega, mida ta ei tajunud tarvilikena. Ta leidis, et kõik

on ilus, mis talle meeldis, ja talle meeldis Clemens kui mees ja kui inimene ja kui tema laste isa. Talle meeldis samuti tema muusika, millele ta oli pühendanud oma elu. Ent kunstimaailm oli Babetile võõras. Ta ei suutnud kohaneda seega, nagu ta muidu kohanes kõigega, mis olid kord olemas ega lasknud endi vastu midagi parata. Ja nüüd ta lebas päikeses ja mõtles oma isast, kes oli ammugi surnud, ja kui hästi ja targasti ta oli teinud, et ta oli kinkinud oma tütrele tema pulmiks „Paradiisi“. Tal pidid olema kohustused, et täita oma elu, kohustused, mis pidid teda rahuldama, mitte ainult kui naist... Nii ta isa oli teinud Babeti käskijaks „Paradiisis“ kaks aastat enne seda, kui ta oli annud loa tema abiellumiseks. Kui Babeti sääred olid kuivad, pani ta jällegi punased, lamedad sandalid jalga ja astus kodu poole. Kell lõi 8, kui ta jõudis suurele kõrgele astangule. Kuhugi villu oli kaetud laud. Babett istus, jõi aplalt peekritäie piima, ja lastes endale tuua posti, näris ta näljasena vastküpsetatud ja paksult võiga määratud leiba. Siis ta kuulis, kuidas kruus tema selja taga krudises, vaatas üles ja avastas postipoisi. Poiss tõi telegrammi Babeti „Paradiisi“.

Ta rebis ta lahti ja luges. Kaugelt, kaugelt läbi eetri saabunud telegramm. Ta tuli New Yorgist ja jutustas, et Clemens lahkus täna Ameerikast ja dirigeerib Londonis. Ta saatis palju, palju armsaid tervitusi. Põgusaks hetkeks kujutles Babett oma mehe nägu. „Väike poisu,“ mõtles ta, „minu väike poisu“, ja ta huuled kumerdusid õrnalt. Nii vaevu-vaevu ta leidis sõnu oma tundeile. Ja kuna tal peaaegu iial ei õnnestunud moodustada väikesi ja armsaid lauseid, oli ta loobunud igasugu katseist. Isegi ta kirjad olid plikalikult konarlised ja liialdatud. Nad kõlasid umbes nii: „Hallo, mu kallis! Tule pea! Siin on kõik korras. Kui su käsi ei käi hästi, siis teata mulle. Rõõmustun, nähes sind. Tuhhat suudlust. Babett.“

„Kivine Babett,“ nõokas Clemens teda mõnikord.

„Lähnen hobuste juure, mamsel. Kui Petersen tuleb, tulgu koplisse, ootan teda seal.“

Ja ta toppis telegrammi ühes suhkru ja õuntega oma seeliku muhkliisse tasku, läks välja ja sammus kruusarada mööda alla jõe poole. Vana, lihtne parv lebas teiselpool kaldal. Babett pani käed torukombel suu ümber.

„Ahoi!“ hüüdis ta, „vii mind üle!“

Pisut hiljemini ta seisis parvuri kõrval — lapsed olid ta ristinud Gabrieliks. See oli vana, igivana mees, tuulest ja päikesest kõrbunud. Kord varemini oli ta sõitnud merel ja nüüd ta kirus oma

seitsetkümnet aastat, mis ei võimaldanud tal enam täita lootsi kohuseid. Mees võttis mõtlikult piibu oma suurest, vanast suust, kus ainus hammas elas oma üksindast elu.

Vanamees on jällegi joonud, — mõtles Babett, ja tahtis parajasti hakata kiruma, kui talle meenus, et eile oli pühapäev.

„Noh, Gabriel!“

„Härralt tuli telegramm. Kas ta tuleb koju?“

„Varsti,“ ütles Babett ja noogutas. On see parv aga keelpeksu-pesa. Taru, kus kõik kuulused ja uudised sisse ja välja lendasid.

„Oleks ka ju aeg!“ ütles vanake.

Babett kortsutas laupa.

„Nonoh,“ ütles ta pahaselt. „Ons midagi juhtunud?“ Sest üks olnud tema siin käskijanna! Tema sõna maksis. Tema tahe oli käsk. Ent sellest polnud tal mingit kasu. Ta ei ulatunud mehest kõrgemale, küündis vaid kaenlaõlulisse. Gabriel aga jätkas ja vangutas pead:

„Härra peab olema proua juures,“ ütles ta. „Maailm on suur ja täis kiusatusi.“

Babett naeratas pilklikult ja lõbusalt nagu tavaliselt. Ta teadis, keegi siin ei võinud mõista, et ta laskis Clemensi nii sageli ja peaaegu alati üksi mööda maailma ümber hulkuda. Sa armas jumal, temal ju polnud midagi karta.

„Neis türgi naistes juba peitub midagi!“

„Härra on Ameerikas, Gabriel.“

„Ameerikas?“ kordas Gabriel ja lükkas parve kaldale. Tuleval nädalal ajame karja siia,“ ütles Babett enne kui ta tema juurest lahkus ja viitas jõesolevale saarekesele.

2

Kui kõik eelmise päeva ametlikud tervitused Londonis olid möödas, ja Geyer, Clemensi sekretär, kõik muud tööd tahtis toimetada üksi, ütles Kerkhofen, ta minevat välja ega tulevat tagasi enne õhtut. Ta sõitis tõstukil alla, astus läbi eessaali ja peatus siis uksehoidja juures, et küsida, kas talle vahest pole saabunud posti. See oli üks tema paljudest harjumustest, millest ta ei saanud loobuda. Endastmõistagi kuulus posti eest hoolitsemine tema sekretäri ülesannete hulka, ja Geyer, kes polnud ainult kohusetruu ja usaldatav inimene, vaid samuti Kerkhofeni suure armastuse ja imetlusega kiindunud, tegi kõik, mis kuulus tema kohustuste hulka. Jah, ta tegi veelgi enam. Ta tegi ka seda, mida nõudis temalt Babett, kes oli ta palganud: ta hoidis Kerkhofenist eemal kõik tema igapäevased mured ja ehamugavused. Ta hoolitses nendegi tuhande piasija eest, mis, — kui nad tulevad ilmtingimata õiendada, — võivad teha inimese närvlikuks ja rahutuks. Ja kuigi Babett ei tunnud oma mehe kunsti, teadis ta väga hästi, mida see õrn ja tundlik inimene vajas.

„Ta peab elama nagu taevas, Martin,“ oli ta öelnud, „nagu seitsmendas taevas.“ Ja tänulik selle sõbralikult öeldud 'Martini' eest, tegi Geyer kõik, mis suutis. Alati oli lilli tubades, kus Clemens elas, — väikesi, õrnu lilli, nagu neid õitses kodugi, õitses nende „Paradiisis“. Mitte iialgi ei rippunud seinul pilte, mis teda hotellitubades nii väga eksitasid. Ikka, kui Clemens astus ruumidesse, mida ta polnud varem kunagi näinud, oli neis kõik asetatud nii, nagu ta oli sellega har-

junud. Sigaretid ja tikud nähtaval kõigis nurgis, paber ja teravakslõigatud pliats, ja kuski seisis samuti kohvimasin, alati täidetud ja tarvitamisvalmis.

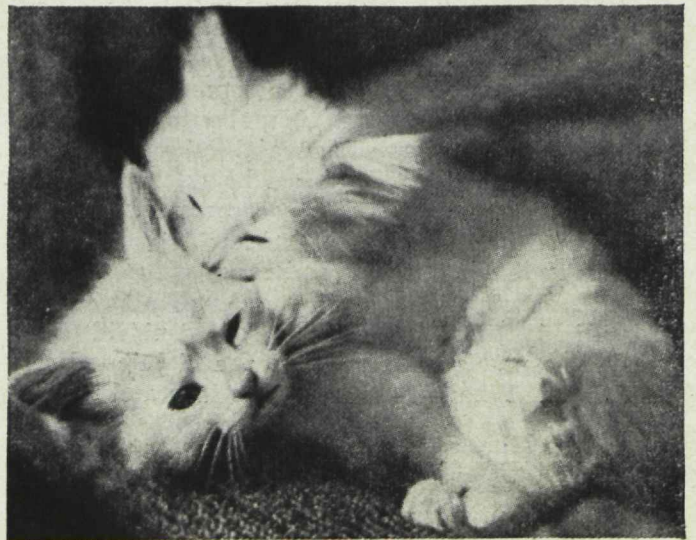
Mõnikord küsis Geyer endalt, kas küll Kerkhofen neid piasija üldse märkab. Ent kunagi ta ei julgenud katsetada ega neist loobuda, et näha, kas ta neid puudu leiab või ei. Mõnikord aga, kui ta nägi, kuidas Kerkhofen mõtteisse süvenenult askeldas kohvimasina juures, naeratas ta endamisi rahuldalt. Ja ka Babett naeratas, kui Clemens Martinist ütles, et ta on lihtsalt pärl ja et ta ei suudaks ilma temata üldse toime tulla. Nii hoidis Babett „Paradiisis“ lauldes ja käseldes Clemensist kõik tühipaljad murekesed eemal. Clemensi toas ei olnud ainustki Babeti pilti, samuti mitte tema mapis, ja isegi Babeti enda padja all puudus kortsunud ülesvõte. Täpselt samuti nagu Clemens, pidas ka Babett pilte lolluseks. Ainult lastetoas, Nicki lumivalge kirjutuslaua kohal, rippus isa lõbus ja hästitabatud pilkepilt. Babett naeris. Lõigates selle välja ühest ilustatud ajakirjast, salaja aga näis talle sama veider nagu tema lastelegi, et tal oli kuulus mees ja tema lastel kuulus isa.

Martin Geyeril aga oli Babeti pilt, vargsi ülelöödud pilt, — ülesvõte, mille vanamees oli lasknud valmistada oma käskijanna maali järele. Sel pildil oli Babett ainult kaheksateistkümne- või üheksateistkümne-aastane, täpselt ta seda ei teadnud, sest kuigi nüüd kolmekümnekahe-aastane, nägi Babett veel ikkagi välja nagu alles üsna noor neiu, kes ei tunnud ei naise ega ema muresid.

Seda, mis Martin selle pildiga tegi, ei teadnud Clemens ega teadnud Babett, ja ta hoidis ka hooliga, et nad seda teada ei saaks. Kuipaljud inimesed pidasid Babetti kergemeelseks!

Tema meelest ei olnud põrmugi õige, et Babett nii tõrksalt keeldus end kuulsa mehe naisena pildistada laskmast. Ta nägi vahest liigagi mustalt, kuidas naised Kerkhofeni ümber lipitsesid, ja lasi siis üsna juhuslikult, üsna märkamatuult siin-seal esile kerkida Babeti pildi, tolle kütkestava, noore neiu pildi, — kui talle näis, et ta peab Kerkhofenile meenutama tema abielu... Nii ta tundis end selle õnneliku abielu kaitseinglina ja tuli endale sellena ette äärmiselt tähtis ja vastutav.

*

Kaks sõpra.

Clemens lasi auto Hyde Pargi lähedal peatada, maksis ja heitis pilgu avarale, maikuiselt haljale murule. Kõndides suuril, pikil sammel, jõudis ta peagi pargi sisemusse. Kui kena oli ometi Londonist, et ta keset elavaid, kätatsevaid tänavaid leidis alati kohakese, kus ta elanikud võisid nautida taeva avarust! Nagu alati enne esinemist, oli Clemens veidi närvlik, täis õrna, ootusrikast ärevust.

Ta kõndis teil, nagu lapsed pühapäeva pärastlõuna jalutuskäigil kõnnivad oma vanemate järel, vahtides uudishimulikult ringi ja oodates siiski seesmiselt ema kutset, et talle siis kannu pealt järgneda. Seejuures sattus ta sageli kõnelusse inimestega. Geyer teadis seda, ja salaja kartes, et Kerkhofen võiks nende juhuslike jutlemiste pärast hilistuda, värises ta igakord, kui Clemensi ettenähtud ajal ei ilmunud.

Oo, seda Kerkhofeni hirmsat ebatäpsust! See tegi tema õnnetuks ja närvlikuks samuti nagu paljusid teisi. Tema käskija võis tundide kaupa vestelda pisukeste mudilastega, võis kauaks ajaks kaduda muuseumi, pooled pärastlõunad veeta väikestes, vanades kauplustes, süvenenud käsikirja või silmitsedes mõnd vanaaegset eset.

Ka täna jäi Clemens mitu korda seisma, silmitses temastmööda noolivaid autosid, inimesi, kes lebasklesid siruli murul, vahtis kaua-kaua taeva, meenutas väikesi juhtumeid New-Yorgis, ja alles, kui kuski tema läheduses kostis hobukapjade müdinat, mõtles ta mööda minnes Babetist ja lastest. Kui jumalikult, kui jäljendamata-kuninglikult istus Babett sadulas! Ja Polly — see väike! Ta tahtis teostada Babeti täitumatu lapsepõlve unistuse — osa võtta võidusõidust...

Korraga tõstis ta nagu võlutult pea. Ühe väikese majakese päraniavatud aknast, mille ees ta praegu seisis, kostis igasugu kahinaid. Valjuhääldaja teatas kuulajatele viimaseid päevauudiseid, kusagil mitte just eriti hästikõlavalt klaverilt võluti välja moodsa valsi hurmavaid helisid, sinna hulka aga kostusid viiuli viisid. Ja need viiuli helid olidki, mis panid Clemensi nii pinevalt kuulama. Nagu kinninaelutatult jäi ta seisma, ei pannud tähelegi, et kaks autot temast mööda sõostis. Siis vaikus viiul, ja Clemens kuulis selgesti valjuhääldajat, mis teatas aega.

Ikka järelemõeldes.

Ta võpatus ja vaatas ümber. Pikkamisi möödalibisev taksiauto võttis ta peale. Kuid enne seda Clemens pöördus veel kord ümber, vaatas maja numbrit, mille ees väike, punane kirjakast moodustas ainsa värvipleki ühetoonilisel tänaval, ja hiljem, kui auto pöördus ümber nurga, ta märkis samuti tänava nime.

*

Alles nädal hiljemini, kolm päeva enne oma ärareisi ja oma viimase kontserdi eelõhtul, meenus Clemens Kerkhofenile taas too vana maja, mille ees seisis punane kirjakast. Ta tuli kusa-gilt suurest seltskonnast. Ta saabus hilja, kuid nagu alati, oli Geyer veel ikkagi ärkvel. Clemens hüüdis ta oma tuppa. Kui Geyer sisse astus, salvas tema käskija parajasti oma ilusate, tugevate hammastega koorimata õuna ja ütles:

„Kuulge, Martin, homme te peate minema Coventi tänavale nr. 97,“ ja ta kirjeldas väikest kitsast maja, mis asetses otse kuulutustulba vastu, ja lisas nooruslikult naeratades:

„Keegi mängib seal viiulit, tahaksin ta siia tuua, teda tundma õppida.“

Martini silmad helkisid. Ta haistis reklaami-võimalust, mida Kerkhofen endale kunagi ei lubanud. Tundmatu kunstniku avastamine teeb kuulsa, mõtles ta. Ja talle näis, et pole põrmugi raske kedagi üles otsida ja siia toimetada.

Kuulekalt nagu sõdur sõitis ta järgmisel päeval nimetatud maja ette. Päris kogu majas, kohas arusaamatuid silmi, põiklemaid pilke, ja viidi viimaks kuhugi tuppa — ühe vana, paksu daami juure.

„Kas olete Ringhäälingust, mu härra?“

Martin vaatas talle nõutult otsa ja vastas siis jaatades. Mis ta pidigi siis ütleva või mil kombel teateid saama, kui mitte pisukeste kavaluste läbi? Ja ta lasi enesele pakkuda kõva, ebamugava tooli. Ta ei olnud just väga muusikaline, see hüva Martin, kuid niipalju ta teadis siiski, et too vana, naeratav daam pidi viiulit mängima hirmuäratavalt. Võib-olla eksis Kerkhofen, mõtles ta, ja küsis daamil, kes tegevat veel muidu selles majas muusikat.

„Tahame nimelt koostada väikese tundmatut muusikute trupi. Oleksin teile teie teadete eest tänulik.“

Ja ta silus mehaaniliselt ja hajameelselt kahte kõhna, poolnälginud kassi, kes lebasid tema kõrval aknalaul.

„Kolmandal korral keegi noormees... ja ülal, ärklitoas, vist veel keegi naine. Veenduge ise. Pole suurt asja.“

„Kirjutame siis teile,“ lubas Martin, küsis nime, aadressi ja telefoninumbri ning ronis trepist kolmandale korrale, päris asjata kellegi noormehes järele ja sai lõpuks teada, et all keldrikorral elavat keegi mr. Archibald, klaverihäälestaja, kes tegevat vahest ka veidi muusikat.

Kohusetruult laskus Martin keldrikorrale, õppis tundma mr. Archibaldi, kes kaebas pikalt ja laialt halbade aegade üle ja talle asetatud küsimuste peale juhatas lõpuks üles ärklikorrale.

Nii läks Martin uuesti üles, leidis ukse, millele oli maalitud punase tindiga „Ridley“, ning koputas. Vastust ei järgnenud. Ta kordas lööki.

Siis karjus ta kogu kõrist uksele kirjutatud nime:
„Proua Ridley!“

Kogu maja kajas, kuid ust ei avatud. Ta kuulas, kuni kaja kadus, otsustas teha veel viimase katse ja trummeldas mõlema käega vastu õhukest puu-ust. Ta vaev tasuti. Kuski kolksatas uks, ja hele ning pehme hääl küsis: „Hallo, mis nüüd? Te taote ju mu ukse puruks!“

„Vabandage,“ vastas Martin ja nimetas oma nime.

„Ei tunne!“ kõlas hele hääl. Kõik jäi vaiki, nagu oleks asi korras. Ta ootas mõne minuti, kuid kui kõik jäi endiselt vaikseks, küsis ta uuesti:

„Kas avate, proua Ridley, või ei?“

„Ei,“ tuli lühike vastus.

Hämmastunud ja üllatunud, küsis ta:

„Ja miks mitte?“

„Olen parajasti vannis.“

„Kuulge,“ vastas Martin ja otsustas välkiirelt, et ta aeg olevat liiga kallid, et kulutada seda tarbetuks ootamiseks. „Võib-olla mängite teie viiulit?“

„Vahetevahel,“ vastas daam, kelle nimi oli Ridley ja kes istus parajasti vannis.

„Kas oleksite lahke ja mängiksite mulle midagi ette?“

„Vist küll mitte.“ Järgnes naer... ta kuulis vee plaksumist. „Mängin ainult, kui mul on tuju.“

„Kuid asi on väga tähtis!“ hüüdis Martin erutatult. „Võib-olla oleneb sellest teie suur edu!“

Ta kuulis tasast üminat, ei saanud aga sõnadest aru.

„Mis te ütlesite, palun? Kuulge teie, proua Ridley...“

„Preili,“ parandas hääl.

„Preili Ridley. Tulen professor Kerkhofeni poolt.“

„Ja siis?“ küsis preili Ridley.

„Professor Kerkhofeni poolt,“ kordas Martin läbematult ja pidas vajalikuks seletada — „kuulsa

Isa ja tütar.

orkestrijahi poolt. Praegu ta kontserdib Albert Hallis.“

„Ei tunne,“ vastas preili Ridley ja jäi endiselt istuma keset ateljeed asetsevasse supelvanni. Viivu pärast, kui Martin oli haavunult vaikinud, lisas daam: „Aga Albert Hall on tore, arvan.“

„Kui kaua teie supelus kestab?“

„Seda ma ei tea!“

„Preili Ridley, jätan teile pääsme homseks kontserdiks ukse alla. Tulge, ja teatage mulle oma tulekust.“

„Täna, kuid ma ei saa tulla.“

„Ei saa tulla?“

„Ei!“

„Ja miks siis mitte?“

(Järgneb.)

Suurimat rõõmu

oma mehele või pojale

VALMISTATE

kui ostate neile

TARTU

TRIIKPESUVABRIKU

kraed ja pesu.

JÄLGIGE MEIE KAUBAMÄRKI

Meie kaubad müügil kõikides moe- ja puduärides.

F * I * L * M

Film ja uus naise tüüp.

Sale joon on olnud viimasel aastakümnel kogu kultuurilmas peamiseks nõudeks naise ilu juures.

Kui palju nälгимisi, kui palju igasuguseid kunstlikke vahendeid on tänapäeva naine väljakanatanud, et olla moodsalt sale.

Filmiidivade lepingutes oli kehakaalu paragrahv tähtsamaid lepingu punkte. Saleduse mõiste

Paula Wessely filmis „Maskeraad“.
Kino „Ateenis“.

kujunes juba niikaugemale, et kleit naise seljas oli sama „sale“ kui riidepuu peal.

Milaano Veenuse keha dimensioonid ei olnud kaugeltki moodsad.

Kuid kuu all ei ole midagi jäädavat!

Kondilisest ja vamp-tüübilisest naisest ollakse juba kõikjal tüdinenud. Suurim tegur moeilmis — film, otsib uut, tuleviku naise ideaalset kuju.

Hollywoodi suurimad asjatundjad ennustasid uue naise tüübina — naist ümmarguste vormidega, kõrge rinnaga ja rohkem naiselikuna kui seni.

Sobivamaks kujuks leiti Mae West, kes sarnaneb välimuselt umbes Rubensi maalide ümara-vormidega naistele. Kõikjal tehakse nüüd reklaami sellele uuele lähema tuleviku naisele. Ka Eesti ajalehis on ilmunud pikemaid kirjeldusi Mae Westist (Päevaleht j. t.). Tulevik aga näitab, kas Ameerika valik Euroopas läbi lööb.

Euroopa filmi diktaatorid on samuti otsusel, et naise ilu mõistes on tulemas murrang ja juba lähemas tulevikus. Kuid nad ei määra kindlaks ideaalse naise kuju komisjoni valikul, vaid jätavad selle publiku otsustada.

Umbes võiks juba ennustada Euroopa maitse kujunemist naise ilu mõistes järgmistel näidetal:

Kaks naise kuju, kellel palju sarnadust ning kes kerkivad iga päevaga rohkem esile, on Martha Eggerth ja Paula Wessely.

Martha Eggerth vaimustab publikut mitte ainult oma hää mängu ja lauluga, vaid oma võrratu šarmi ja naiselikkusega. Omas viimases filmis „Tema suurim edu“ — Therese Kronese osas toob ta esile õrna, hingelise naise kuju, oma väikese jonakusega, südamliku võluga ja naiseliku naiivsusega. Selles ongi tema suur edu.

Kas on Martha Eggerth ilus? — Ei võiks seda just öelda, kui võtta aluseks seni eksisteerinud nõudeid välisest ilust — kuid ta on väga armas, teda vaadata on lõbu. Ei tahaks teda vahetada ühegi moodsa vamp-naise vastu. Martha Eggerthit võiks nimetada naise tüübiks, kes imponeerib hulkadele kui maitse muutmise ajajärgu naisena, s. o. senise ja uue naise kuju vahepealsena.

Paula Wessely — meie publikule täitsa tundmatu täht, kuid välismaail suurim lemmik — võib nimetada filmiimeks juba selle tõttu, et oma esimese filmiga „Maskeraad“, mis alles möödunud sügisel tuli linale, s. o. 4—5 kuu jooksul saavutas ülemaailmliku kuulsuse. Enne filmis esinemist vaimustus temast Wiini teatri publik.

Ta on vaikne, lihtne neiu, köitvalt loomulik ja naiselik. Kes Paula Wesselyt filmis „Maskeraad“ esmakordselt näeb, sellel on tunne, nagu ta oleks temaga juba ammu vana ja hää tuttav. Üks tuntuim Saksa arvustaja kirjutab temast „Film Woche's“ järgmist:

„Paula Wessely' st on palju kõneldud, talle on pühendatud luuletusi ja kirjutatud tema jaoks lavateoseid ning karmimadki arvustajad on muutu-

Martha Eggerth filmist „Tema suur edu“, mis linastati kino „Ateenis“.

Constance Bennetti, omab kinoilmas kõrgeima palga, luksuslikuma garderoobi ja väljapaistva ilu. Mängib peaosa filmis „Benvenuto Cellini seiklused“, kino „Centralis“.

nud poetideks, kui nad arvustasid selle suure naise omapärast kunsti. Jääb üle vaid kirjutada tänu, et ta meid vabastab oma suure kunstiga igapäevastest elumuredest ja elu argipäevsusest.“

Kas ei ole see tõesti uus naisetüüp nii väliselt kui vaimliselt, kes imponeerib miljonitele naistele ja meestele ning selle juures täieline vastand senisele moodsale, väänlevale vamp-naise tüübile.

Eelpool mainitud kahe kuulsa naise kujud peaksid iseloomustama naise ilumõiste arengut Euroopas.

P. J.

Tähelepanu! Kroonprints Michael filmib!

Kui on tõsi lause, et lapsed hoiavad oma mänguasju niikaua kui need on uued, siis on Michael, väike kroonprints ja tulevane Rumeenia kuningas, kindlasti erand. Kroonprints Michael sai peaaegu aasta tagasi kingituseks filmiaparaadi ja sellest ajast peale on Michael innuga filminud kõike, mis vähegi on filmitav. Bukaresti päevalehed teatavad, et kroonprints Michael on juba filminud 10 000 meetrit filmi. Kõik on vaimustatud ja rahul noore kuninga ülesvõtetest. Neid avaldatakse järjest ajalehtedes. Hiljuti elas noor kuningas üle oma esimese pettumuse. Kuna seni kõik olid vaimustatud tema filmimisest ja olid õnnelikud, kui said jääda filmiaparaadi ette, juhtus paar nädalat tagasi kuulmata lugu. Keegi noor daam ärritus niivõrd noore kuninga filmimisest, et hakkas teda sõimama. Skandaal lõppes daami arreteerimisega ja mõne kuningliku pisarakesega, mis veeresid mööda Michaeli põski alla. Kogu lugu juhtus ühe ilusama Bukaresti maja ees, tal oli eel- ja järelmäng.

Noor daam — kes praegu enam pole seda — oli linna tuntuma 71. aastase arsti 21. aastane naine.

Enne seda juhtumit külastas sama daam, nagu oli teada Bukaresti salapolitseis, kolm kuni neli korda nädalas selles majas elavat noort, väga elegantset ja armastatud naisrätsepat. Ühel kolmapäeval oli daam parajasti tähelepanematult astunud sellest majast välja ja seisatunud viivu moemeistri maja ees ning märkamatult sattunud noore kuninga filmiaparaadi ette, kellele oli meeldinud maja tore esikül. Ka noor daam oleks jäänud pildile. Aga ta ei tahtnud seda. Tal ei olnud kohe julgust kroonprintsiga oma eemaldumisega haavata, aga hetkel, mil autojuht viimast korda hõikas: „Tähelepanu, tema kuninglik kõrgus, kroonprints Michael, teeb kohe ülesvõtte!“ läbis noore daami peast mõte, et pilt pannakse kindlasti ajalehte ja ta ei saa kuidagi oma abikaasat veenda, et ta viibis selle maja ees ainult kleidiproovi pärast. Meeltesegadusse sattunud daam karjus meeleheitlikult: „Jätke mind ometi rahule! Ma ei taha, et mind filmitakse!“

Mõned salapolitseinikud, kes viibisid kroonprintsiga auto juures, vangistasid kohe arsti abikaasa. Rumeenias langeb igäüks kuningahaavamise pärast raske karistuse osaliseks. Karistust aga ei viidud seekord täide, sest kuninglik kaameramees loobus sellest, olgugi et ta ei taibanud, miks võõras daam oli tema peale nii vihaselt karjunud. Kuid kuninglik kõrgus, kroonprints Michael, ei saanud loobuda tunnistajakohustustest lahutusprotsessil, mis neil päevil lõppes sama daami täieliku süüdimõistmisega.

Nad on sündinud...

- Rudolf Forster: 30. oktoobril 1890. a.
- Viktor de Kowa: 8. märtsil 1904. a.
- Paul Kemp: 20. mail 1899. a.
- Adele Sandrock: 19. augustil 1863. a.
- Wolf Albach-Retty: 28. mail 1906. a.
- Magda Schneider: 17. septembril 1911. a.
- Käthe von Nagy: 4. aprillil 1910. a.
- Anny Ondra: 15. mail 1907. a.
- Greta Garbo: 18. septembril 1905. a.
- Claudette Colbert: 13. septembril 1903. a.
- Maria Andersgast: 4. juunil 1912. a.

Frederic March jõuküllaste kangelaskujude looja, parim armastaja ja suurepärase karakternäitleja. Võitis filmiga „Dr. Jeckyll ja mr. Hyde“ 1932. a. Filmi Akadeemia kõrgeima auhinna, esineb filmis „Benvenuto Cellini seiklused“ kino Centralis.

Hea käsikirja filmi jaoks on üsna kallid.

13500 kino Ameerikas saavad igal aastal 1¼ biljonit dollarit sissetulekut. On raske öelda, kellele nad peaksid olema tänulikud selle kohutava summa eest. Kahtlemata ripub suurem osa filmi edust tekstikirjanikkudest.

Iga aasta saadetakse kohutav arv filmitekste filmifirmade büroodesse. Juba üksi Metro-Goldwyn-Mayer saab umbes 20 000 romaani ja jutustuse käsikirja. Igal nädalal valitakse seal 400. käsikirja hulgast 7 kuni 8 paremat — ning neist ainult kaks pääsevad lavale. Nõudlikud ollakse juba selle tõttu, et iga uue filmi lavastus maksab keskmiselt miljon dollarit.

Metro-Goldwyn-Mayeri juures töötab 60 kirjanikku, kes kokku saavad nädalas tasu 65 000 dollarit. Näiteks saab Vicki Baum, Hugh Walpole ja Frances Marion igal nädalal 2000 dollarit honorari.

Autorihonorarid on kõikuvad. „Ööautobus“, peaaegu täiesti tundmatu raamat, tõi pärast head filmi „See juhtus ühel ööl“ oma autorile 5000 dollarit. Damon Runyon'i lühijutt osteti filmi jaoks 25 500. dollari eest. Laemle Junion maksis 60 000 dollarit filmikäsikirja „Ainult eile“ eest.

Rudolf Forster jälle filmis.

Peale pikka rasket haigust mängib Rudolf Forster uues filmis „Kõrge kool“; mida filmib praegu Wienis N. D. L. S-Film, saladusliku artisti, ratsakooli-õpetaja, osa, kes alati esineb poolmaskis. Noor tüdruk Wiener seltskonnast on tema õpilane, kellest lõppeks saab saladusliku ratsutaja naine. Neiu osa mängib Angela Salloker, kes juba varem on mänginud Janningsiga. Tubli koomik Hans Moser mängib saladusliku ratsutaja teenrit.

Kas teate, et...

Tom Mix tuleb jälle uuesti valgele linale filmis „Mees Texasist“.

Brigitte Helm ja Sybilla Schmitz mängivad naispeaosid uues filmis „Ideaalne abikaasa“.

Marlene Dietrich
esineb uues filmis „Caprice Espagnol“.

Lillian Harvey esineb Ameerikas veel ühes filmis ja sõidab kohe selle järele Inglismaale.

Rudolf Forster elab praegu Viinis ja Conrad Veidt Londonis.

Mary Pickford hakkab peale pikka pausi uuesti tegutsema filmi alal.

Uued filmid.

„HÄRRA KORTERITA“.

See on film täis naeru, mida teeb suurepäraselt Hermann Thimig, kes on alates filmist „Viktor ja Viktoria“ sellel alal muutunud spetsialistiks. Leo Slezak on liigutav-koomiline pigilind. Paul Hörbiger on selles filmis muutunud arhitektist iludusprofessoriks. Ka naisosalised on küllalt tähelepanuväärivad: Adele Sandrock, Hanna Waag, Hilde v. Stolz, Lizzi Holzschuh ja Karin Evans.

„SÜDA ON TRUMP“.

Selles filmis mängib Jenny Jugo armunud hotelliomaniku tütre osa. Tal on palju naiselikku šarmi ja tugevat kindlust mängus. Friedrich Benfer on Jenny vastasmängijana sümpaatne ja hea mängult. Ka Paul Hörbiger ja Käthe Haack on andnud oma parima.

*

Boston-Film lõpetas hiljuti Jofa-ateljees seismised ülesvõtted suurest muusikalisest filmist „Talveööunelm“. Lavastus: Geza von Bolvary. Mängivad: Magda Schneider, Richard Romanovski, Hans Moser, Wolf Albach-Rety, Theo Lingen, Gustav Waldau, Hubert v. Meyrinck, Hedda Björson, Walter Steinbeck, Eric Ode, K. W. Meyer.

NAISELE

Praegusel ajal figureerib daami garderoobis pluus väga tähtsal kohal ja vaevalt leidub neid, kel see riietuse puuduks. Pluus võimaldab palju vaheldust ja värskust. Daam, kes omab kolm-neli nägusat pluusi,

võib julgesti esineda igal ajal. Suurt poolehoidu leiab pluus ka õhtul, moodustades kerge siidseelikuga väga nägusa terviku.

1. Meeldiv lihtne villane kleit, kaunistatud lamedate voltidega, mis töötatud erilisel nööri kaasabil, avaneb all harilikul viisil. Võõle nägus metall pannal.

Moodne pluus tumesinisest kreppsatäänist. Krae ja vöö täpilisest siidist.

LAPSELE

Koetud villane jumper — valge koetud kraega.

2. Nooruslikult mõjuv pluus ruudulisest siidist.

3. Valge lamee pluus omapärase volangarnituuriga, mis seljal ja kaelal teevad ringid. Lai seos, õhtul kandes. Tumeda seelikuga mõjub väga efektselt.

4. Kaunis kleit kahevärvilisest hiinakrepist plissee kaunistustega.

5. Moodne kasakapluus kreppsatäänist. Kaelalõige ja vöökoht sobiva klipsiga kokku võetud.

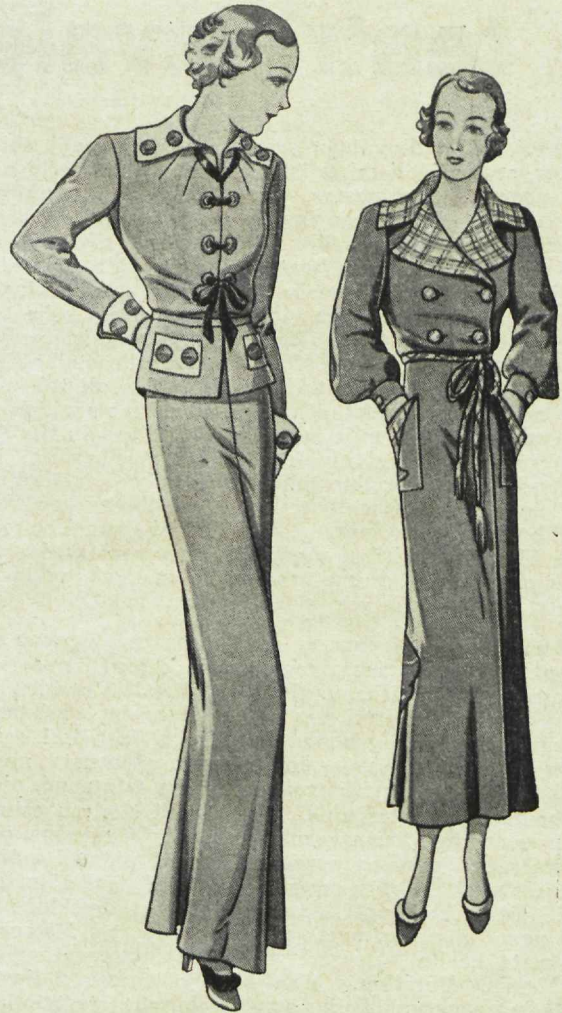
6. Nägus siidpluus, moodsas kimonovormis. Kaunistuseks ilus käsipilu ja värviline kristallrõngas. Siia juure elegantse lõikega must õhtuseelik matt siidist. Ülemine osa seosega on lahtikäiv.

7. Huvitav kleit diagonaalriidest. Väga sobiv on valge kaelus ühes kätistega.

8. Eriti efektselt mõjuvad sel diagonaalriidest kleidil tumedad kandid, kui värve hästi sobivaid valida.

9. Ilusa lõikega jumperkleit. Seelik alt lõhestatud.

10. Kodune pyjama flanellist. Krae, kätised ja taskud läikivast siidist, kaunistatud pyjamariidest ületõmmatud nõõpidega.

10

11

11. Praktiline hommikukleit kaunistatud ruudulise riidega.

12—17. Valik nägusaid laste riideid.

12

13

14

15

16

17

Kuidas sattusin teatri lavale

Õieti küll pidi minust saama insener — või ehitusmeister, sest nii oli minu isa unistus, kellele pidin asendama poega. Ta armastas sageli rääkida: „Minu tütre saab insener. Ellit lasen õppida nii palju kui tal vähegi pähe mahub.“ Tol ajal näis see küll olevat tõsi, sest olin õieti oma isa vari, kes saatis teda alaliselt tema villa-, sae- ja jahuveskis. Tundsin huvi igasuguste masinavärkide vastu. See huvi aga nihkus koolipõlves kohe tahaplaanile kui käisin esimest korda ühel Aino Tamme kontserdil Narva „Võitlejas“. (Esimesed kooliaastad möödusid mul Narvas, Saksa tütarl. koolis). See oli tol korral mulle midagi kummalist, et üks inimene avaldub saalitäie rahvale nii kaunitult ja sütitavalt. Tundsin siis äkki, et on olemas midagi huvitavamalt kui masinavärk. Hiljem, koolivaheajal kodus, jutustades omist kontserdimulle emale, sain temalt teada, et olin juba kord varemalt, kolmeaastase lapsena, olnud ühel Aino Tamme ja Miina Hermanni kirikukontserdil. Ning peale seda, nagu rääkis ema, olevat minu armsamaks mänguks olnud jälgendada lauljanna ja orelkunstniku esinemist.

Samuti jutustas ema, et ma kaheaastase lapsena ühel rahvapeol Pärnu linnasalongi pargis olevat tema ja isa käe kõrvalt äkki märkamatult ära kadunud ja otsides leidnud nad mind orkestri ees rohelisel muruplatsil tantsimas minu ümber kogunenud rahvahulga lustilisel osavõtul ja orkestrantide ning muusikajuhi lõbusate muiete saatel. Kui ema mind kättpidi sealt ära talutanud, olevat ma ägedasti protesteerinud. See oli nii siis mu esimene avalik esinemine. Samas vanaduses, räägib mu ema, pidanud ma sageli esinema perekondlikudel pidudel lauluga, kui „imelaps“ — ning mind tarvitatud igal võimalikul juhul. Peale keskkooli lõpetamist Tartus, Puškini nimelises vene gümnaasiumis, järgnes õppeaeg Peterburis kõrgemate keelte kursustel ja ühtlasi konservatooriumis lauluklassis. Peterburis olin kirglik teatri küllastaja, tarvitasin peaaegu kõik oma taskuraha teatripiletite peale. Esimest korda külastasin operetti, kui Peterburi ajakirjandus reklaamis innuga rootsi lavatahe Elna Gistedti külaskäigu etendusist operetis „Nukuke“. Sel ajal ma ei teadnudki õieti, mis tähendab operetti. Kogu etenduse aeg oli mul tunne, nagu viibiksin ilusas ja lõbusas unenäos. Peale seda tundsin esmakordselt soovi olla ise ka seal ülal, laudadel. Suvevaheajal jutustades sellest vanematele ja andes neile märku minu uuest soovist, tähendas ema selle peale kohe: „Selleks, laps, me sind tõesti ei koolita, selleks ei õpi sa laulu. See ei tule üldse kõne alla.“ Ma ei rääkinud sellest enam, kuid mu mõtted olid alati teatri juures. Isegi siis, kui lamasin veskijõe kaldal männimetsa serval, sidusin ma teatriga kõike: taevast ja päikese, putukate ja sääskede tantsu ning linde laulu.

Mul oli sel ajal ääretu tung tormata, hõisata ja paljudele, paljudele edasi anda kõike, mida tundsin. Ema aga ohkas mu tundeuhangutele ja vallatustele: „Ah, millal sina, suur tüdruk, kord mõistlikuks saad!“ Tahtsin meeletult õppida tantsu, kuid ei tohtinud sellest kodus kõneldagi. Piirdusin siis lauluga ja lõpetasin omad kursused. Vahepeal olin esinenud üliõpilaskonföderatsioonil Peterburis ja esimest korda Tartu „Vanemuises“, kuhu kutsuti mind esinema Eesti Üliõp. Seltsi poolt korraldatavale Muuseumi peole Peterburis ühes prl. Ilbak'i ja prl. Salme Elleriga (viul). See esinemine jättis minusse suure mulje, mida ei taha kunagi unustada. „Vanemuise“ vastu oli mul suur aukartus. Esimest korda esinesin ooperis „Eugen Onegin“, mille lavastas Tartu Kõrgem Muusikakool, direktor A. Nieländeri juhatusel. Mängisin seda neli korda, kahel korral Saksa teatri ruumes ja teised korrad „Vanemuises“. Meeleldi oleksin esinenud sada korda, nii hea oli tunda kontakti publikuga. Siis veetsin paar aastat välismaal. Berliinis nägin teist korda elus operetti Fritzi Massary'ga, Berliini jumaldate operetinäitlejannaga. See, mis nägin seal, oli midagi nii ilusat, et olin täielikult võlutud operetist. Tundsin, et

Pr. Elli Stukis.

kui operetti pakutakse sääraselt kui Berliinis, siis on ta täielik kunst, nagu iga teine kunstiala. Kõik oleneb ainult sellest, kuidas seda tehakse.

Ning sellisena olen püüdnud hoida operetti kogu mu tegevuse kestel. (Samas tegin endale ülesandeks, ka kord ise esineda Berliinis sama teatri laval. Ja see teostuski hiljem, mõne aasta pärast.)

Berliinis viibis tol ajal ka „Vanemuise“ tolleaegne näitejuht Ferdinand Pettai, kes mind kord külastas ühes Aino Tamme'ga ja minult küsis, kas ma ei soovivat tulla „Vanemuise“ lavale. Mul hakkas süda kiiremini töötama ja tundsin, et nüüd algab minu töö.

Ja nii see oligi. Härra Pettai tõi mind „Vanemuisesse“, kus esialgu mängisin külalisena ja hiljem palgalisena. Mäletan oma esimest esinemist operetis „Ringi ümber armastuse“ „Vanemuise“ laval. Esimese etteaste ajal läks mul silmi ees kõik kirjuks ja süda peksis nii, et raske oli häält teha. Aga tugev käepigistus härra Pettailt ja soe aplaus, mis puhkes saalis minu ilmumisel, andsid mulle julguse ja selle jumaliku tunde, mida tunnen veel igakord ka nüüd lavale tülles. See on tunne, millele palju võib ohverdada, see on tunne, mida tunneb ainult lavainimene.

„Lava võtab sult kogu su elu või annab sulle selle vastu ainult mõne jumaliku minuti. Laval saad end välja nutta ja naerda,“ seletab operetis „Ilusaim naistest“ vana teatriori (inspitsient) algajale noorele näitlejale. Ja see on tõesti nii. Palju kibedust, palju raskusi — eriti meie oludes — tuleb laval kannatada. Kuid see rahuldustunne, mida elad läbi, saavutades kontakti publikuga, kui tunned, et sind mõistetakse, kui oled tahtnud pakkuda midagi, mis on väljaspool halli igapäeva, see tunne tasub kõik.

Veel seltsib sellele lisaks lavastaja-rõõm, kui leiutad mõne noore ande, või kui mõistavad sind su kolleegid, kelledega ühiselt saad tuua lavale ilusat ja head, kurba ja rõõmsat, nuttu ja naeru.

Meelestub paar väikest naljakat juhtumit minu lavaelust. Nagu ülalpool mainisin, õnnestus mul tõesti pääseda Berliini sama teatri lavale („Berliner Theater“), kus nägin esmakordselt Fritzi Massary't, kes määras ära

minu teatrisuuna. Olin niivõrd täis õnne, kui saabus peale kahepäevasele proovile esinemiseõhtu, et tahtsin kõik teha eriti hästi. Läksin teatrisse juba 2 ja pool tundi enne etenduse algust, teatri portjee suureks imetuseks. Kavatsesin nimelt end väga ilusaks maalida, olin ju Berliinis, Fritzi Massary garderoobis, ja tahtsin siis ka väärilt esineda. Selle kahe tunni jooksul olin enda nii paksult valge-punase-mustaga ära minkinud, et kui näitejuht garderoobi ilmus mind üle vaatama, löi ta kohmetult kaks kätt kokku ja ütles: „Kind, das ist ja eine Larve für Zirkus!“ (Laps, see on ju tsirkuse larv!). Kähku kaabiti kõik värv mu näolt ja teatri jumestaja andis mu näole hoopis teise ilme. Alles selle järele pääsin lavale. Ka Berliini publik oli mulle heatahtlik ja soovis oma esimest lauluduetti pidin oma partneriga kolm korda kordama.

Teine juhus, mis nüüd mõeldes nalja teeb, aga tol

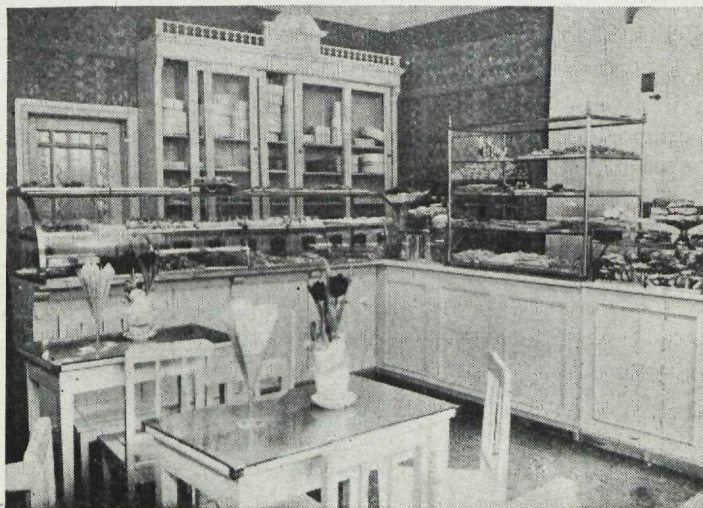
korral oli üsna jube, juhtus „Vanemuises“. Mängisime operetti „Keisri armsam“. Selle tüki etenduse ajal juhtus selline kohutav lugu, et teise vaatuse keskel olin unustanud täielikult, et mul tuleb veel esineda. Ka kõigile teistele, kes olid sel korral garderoobis, seletasin: „Küll läks täna hoogsasti!“ Hakkasin rahulikult lahti riidetuma ja minki näolt pesema. Parajasti, kui olin juba ümberriietunud ja tahtsin ära minna, kõlas äge koputamine uksele ja härra Kalkuni ärev hää hää: „Ruttu proua, teie etteaste!“ Muidugi ei taibanud ma kohe midagi ja vastasin üleolevalt: „Ärge jampsige, etnedus on ju läbi!“ — Tema aga: „Ruttu, ruttu... märgusõna läks juba ammugi, laval on kõik vaikne, oodatakse teid!“

Olin löödud. Ei olnud midagi parata. Ütlesin: „Laske eesriie alla!“

Neid hetki ei taha ma teist korda enam läbi elada.

Elli Stukis.

J. Lill, moodsam kondiitriäri Tartus.

Tartu, kui suuruselt teine linn Eestis, püüab hooliga sammu pidada moodsate ajanõuetega äripidamises. Näeme ärisid laiendamas ruume, hoolitsemas vaateakna dekoratsiooni eest, pöörates tähelepanu kiirele ostjaskonna teenimisele. Üks esimesi ärisid Tartus ja kahtlemata esimene kondiitriäri, kes välismaa eeskujusid edukalt Tartus on kasutanud, on J. Lille pagari-kondiitri äri, ühes mesija piparkoogi tööstusega Riia tän. 11, on kõige vanem eesti äri sellel tööstusalal. 1907. a. asutatuna on ta 27 aastat tartlasi varustanud maitstvate kondiitri- ja pagaritööstuse saadustega, saates iga jõulu eel turule hulk kaste mesija ja piparkooge. J. Lill on oma juhtlauseks võtnud: „Mitte odav hind, vaid kõrge kvaliteet, ja on sellega spetsialiseerunud just nõudlikuma ostjaskonna soovide rahuldamisele. Et oma tarvitajaskonna rahulolu kõi-

giti teenida, paneb J. Lill'e pagariäri eriti rõhku oma saaduste puhtale maitsele. Selleks kontrollib hooliga tooraineid ja hoidub aseainetest. Kõrgväärtuslik jahu ja teised täpse järelvalve all vastu võetud toorained tagavad J. Lille saaduste peene, rikkumata maitse, millele eriti kaasa aitab puhas ja hoolikas valmistamine. J. Lill'e kondiitriäri on ära näinud, et väikeste pagari-poodide aeg on möödas ja ostjaskond nõuab suurt valikut, moodsaid uuendusi ja kiiret kättetoimetamist, sellepärast on ta tõstnud oma äri ajanõuete kõrgusele. See ongi tal täiel määral õnnestunud, andes Tartule moodsama kondiitriäri, kus hulk tellimisi toimub ainult telefoni teel. Nähes, et ostjaskond on tüdinenud juba aastakümneid säilinud kookidest ja tortidest ja muist kondiitrisaaduse saadustest, on J. Lill'e kondiitriäri järjekindlalt igapäev valmistama hakanud uudissaadusi, tarvitades kõige uuemaid retsepte või usaldanud enda asjatundlikku maitset. Nii on mitmed uudiskoogid ostjaskonna lemmikuteks kujunenud. Viimase uudisena lasti müügile uudiskoogid „Maret“.

Minu õde, madrus.

Mida kõik tütarlapsed ei teeks, et abielluda mehega, kellesse nad on armunud! Oma uues filmis „Minu õde, madrus“ mängib Jenny Jugo isegi noort madrust ja esineb kõigiti meremehelikult.

Jenny väljavalitu on suure hotelli omanik. Et näidata, kui kohane naine ta võiks olla oma tulevasele mehele, asub ta ettekandjana teenima hotelli. Siin juhtub talle väga kohutavaid asju, kuid viimaks ta „võidab“ siiski mehe. Paul Hörbiger ja Käthe Haack mängivad Jennyga lustakalt kaasa.

Lugejaile

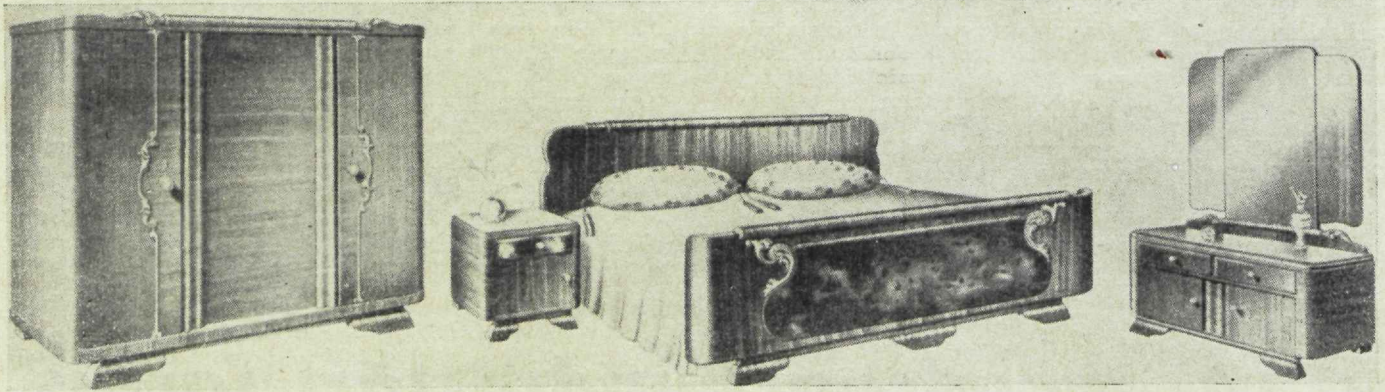
Käesolev number ilmub elava nõudmise tõttu 3-dat korda.

Väikseid muudatusi, mis käesoleva trüki juures on ettevõetud, palume lahkesti vabandada.

Kuukiri „MARET“

Ole alati praktiline

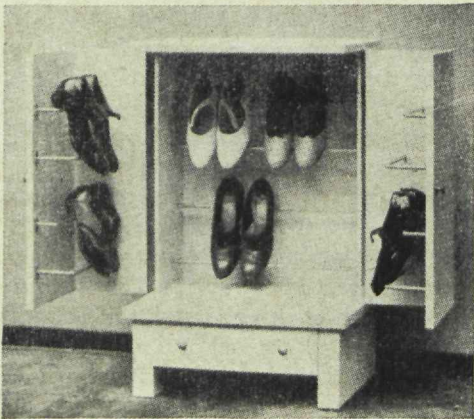

Moodne magamistoa sisustus Joh. Illisson'i mööblitööstuselt Tartus, Riia. 9.

PRAKTILINE KINGADE PANIPAIK.

Meie kõik teame, et ei ole kuigi mugav ja silmale ilus jätta kingi sinna vedelema, kus neid võeti jalast. Kuid ometi seda tehakse paljudes kodudes. Võime leida neid süngi ja kirjutuslaua alt, eesttoast, diivani kõrvalt ja isegi söögitoast. Iseäranis maiad on niisugusele lohakusele mehed.

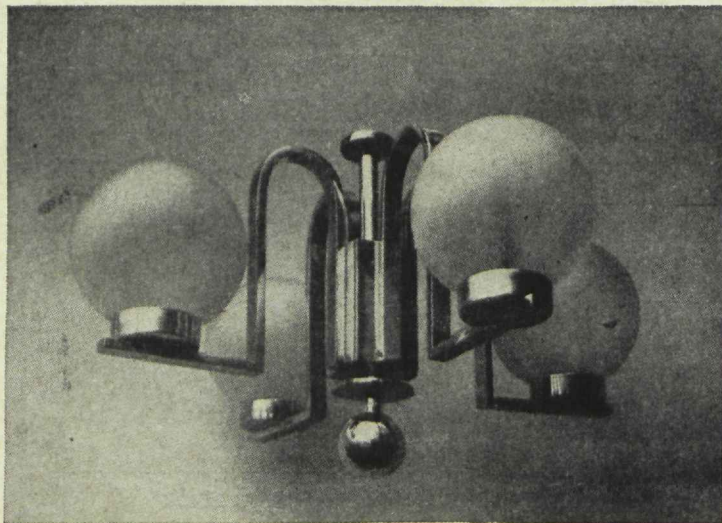
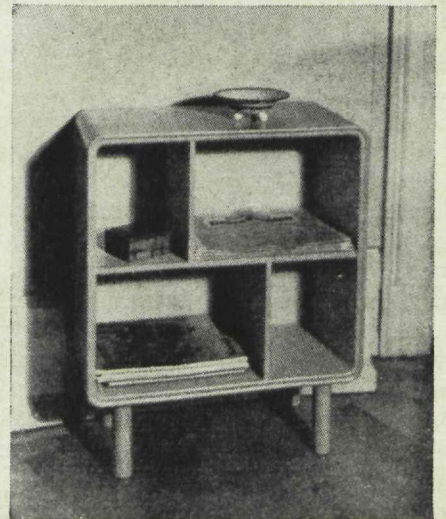
Igäüks võib veenduda kõrvalseisvalt pildilt, kui võrd praktiline ja nägus on väike kapike just eraldi kingade jaoks. Kapp võib olla kõige odavamast puust ja ülevärvitud valge emailakiga. Iga tislerteeb selle pildi järele. Väikest sahtlikest all võib tarvitada kingapuhastusvahendite või jälle sokkide ja sukade panipaigana.

AJAKIRJADE JA AJALEHTEDE RIIUL.

Üsna tavaline nähe on suuremas osas meie kodudes, et ei ole panipaika, kuhu korralikult ja nägusasti mahutada vanu ajalehti ja ajakirju, mida heameelega ei taheta raamaturiiulile asetada. Olgugi, et korralik perenaine püüab neid peita teatud paika, kus nad ei ole silma all, jääb neid siiski sageli vedelema kirjutuslauale, vähemtarvitavatele toolidele ja sohvalaudadele.

Hoopis mugavam ja nägusam on selleks otstarbeks valmistatud lihtne ajalehete ja ajakirjade riiul, kuhu ka hädakorral võib asetada vähemtarvitatavad raamatuid j' t. Iga tislerteeb valmistab niisuguse riiuli 15—25 krooni eest.

Rikkalikus valikus moodsaid armatuure, tae- ja laualampe ning kõike elektritarbeid leiata Tartus. Suurturg 10 R. RAADI elektrobüroost ja A. E. G. materjalide laost.

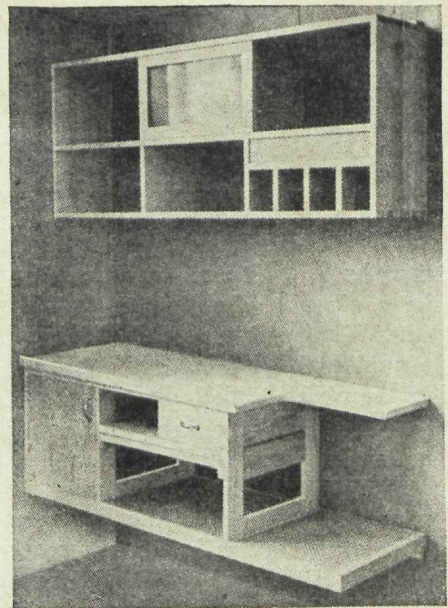

Igale maitsele vastavalt rikkalikus valikus serviise ja majapidamise tarbeid leiata D. Mirvitz ja Poegade a-s. äridest Tallinnas, Estonia pst. 13, Tartus, Raekoja tn. 6.

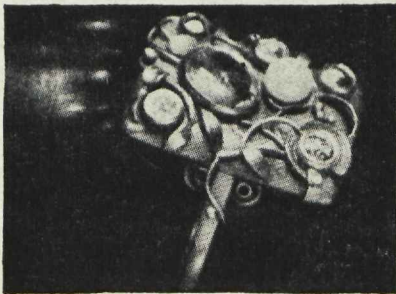

Paremal: Otstarbekohane riiul ja riiul-laud kööki. Riiul on kinnitatud seinalle. Teda võib valmistada odavast puust ja värvida õlivärviga valgeks või beešiks.

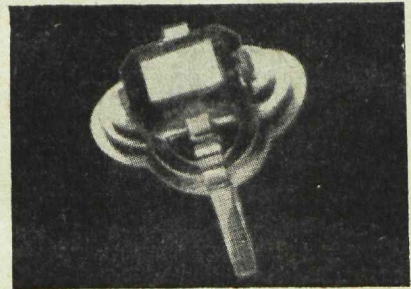
Pahmal: Daani kirjutuslaud.

Moodsaid ehteid daamile.

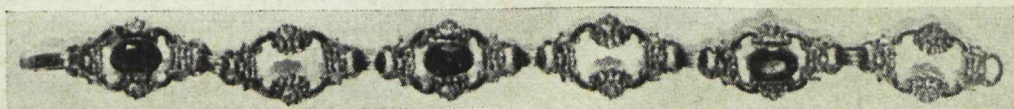
Parempoolsel pildil: kaelaehe lapergustest kuldovaalidest, kleidi šleihvi kinnihoides piklik kuld pross ilusa ametistiga. Nägusad kuldkäevõrud ja kütkestavalt ilus smaragdiga kuldsõrmus.

Mõlemas nurgas kalliskividega moods. kuldsõrmused. All kaks nägusat käeohet.

Igasuguseid sobivaid kinke: sünni-, leeri- ja pulmapäevaks: sõrmuseid, käevõrusid, prosse, kaelaehteid, pärle, kuld- ja hõbe-käekellasid, ilu- ja tarbeasju väärtmetall. jne.

Ehted Joh. Alt'i kullasepaärist Tartus.
Aleksandri tän. 10, tel. 7-97.

Iga naine

**ostab omale Eesti Kirjanikkude
Liidu raamatute loterii pileti, et
alust panna oma raamatukogule.**

Kaktus on Trump

KAKTUSTEST ÜLDISELT.

Kaktuseid kasvatada on olnud alati kõige armsamaks ajaviiteks. Oleme näinud neid sageli talude aknail, käsitöölise ja haritlaste perekondades. Seni ei olnud nad niivõrd levinud kui just tänapäeval. Üle öö on kaktus saanud suurmoeks ja trumbiks toalillede keskel.

See mood kuulub kindlasti jälle suurte maailma mõistatuste hulka. Võibolla on see sellepärast, et kaktused on lilled, mis mõjuvad rahustavalt närvidele ja silmadele. Soovitavad ju peaaegu kõik arstid närvilistele inimestele aiatööd ja askeldamist lilledega. Võibolla ka sellest, et inimene igatseb alati enese ümber midagi uut, eksootilist ja võõramaalist, iseäranis just siis, kui iial ei ole võimalust sinna sõita. Kindlasti loovad kaktused nii paljudelegi toredaid fantastilisi ettekujutusi võõrastest maadest oma harukordse vormikülluse ja ennenägemata iluga.

Sageli saab paljudest kaktusesõpradest kirglikud kaktustekorjajad, kelle suurimaks elusihiks on ainult kaktuste kogumine ja nende erisuguste vormide ja õitevärvide tundmaõppimine. Ning nende elus on ainult need hetked kõige ilusamad kui nad viibivad oma kaktuste juures ja imetlevad uut puhkenud õit.

Muidugi on ka kõigile arusaadav, et pole mingit mõtet koguda siis kaktuseid, kui ei osata nende eest küllalt hoolitseda. Oleme sageli kuulnud perenaisi ohkavat, et kaktus ei hakka õitsema, olgugi et ta on nii ja niipalju aastaid kasvanud aknalaual. Õitsemises peitub kaktusesõbra suurim rõõm.

Kaktuseid peab kasvatama teadlikult. On üldse suur ime, et kaktused meie aknalaudadel on seni püsinud.

Kuna kaktus on saanud numbriks toalillede keskel, siis tahame ka oma lugejate tähelepanu juhtida kaktuste valikule, sordile, kasvatamisele ja hoolitsemisele.

Tänapäeval kingitakse rohkesti kaktuseid sün-

Õitsev jõulukaktus.

Otstarbekohane kaktuste aken.

nipäevadeks. See on tõesti ilus kink. Kuid ärge ostetagu neid nagu šokolaadi või lõhnaõli igast ettejuhtuvast kauplusest ja igalt inimeselt. Kingituseks ostetagu ainult elujõulisi ja varsti õitsema hakkavaid kaktuseid parematest lilleäridest. Kindlasti on kingitusesaajal tore üllatus, kui kaktus hakkab äkki ootamatult õitsema.

Sageli võib kuulda lauset: Minu juures ei õitse kaktused! Sellele on ainukeseks vastuseks: See ei olene kaktustest, vaid hoolitsejaist!

KAKTUSED TARVITAVAD VALGUST JA ÕHKU!

Alati tuleb pidada meeles: *kaktuste jaoks oma aken!* Aken, mida ei tarvitata tubade tüulutamiseks ja mida iga nädal ei puhastata ning mis on päikesepaisteline. Iialgi ei tohi see aken olla põhjapool. Aken ei tohi ka olla kardinatega kaetud. Praktiline on kaktusemaja, mis normaalse akna laiusega.

Kui on kaktustel küllalt õhku ja valgust, valmistavad nad varsti nende omanikule rõõmu.

Tavaliselt on aga küll teisiti. Algaja kaktusekasvataja tunneb esmalt sellest suurt rõõmu: kaktused on ime toredad just selle tõttu, et nad ei vaja kuigi palju ruumi! Sead nad lihtsalt aknalauale ritta, suuremad väljapoole ja väiksemad toa poole. Nii võib muidugi kindlasti hoida niivõrd ruumi kokku, et isegi veel mõned kummipuud sinna ilusasti mahuvad. (Järgneb).

Veebruari numbris: Kuidas kaktuseid istutada, kasta? Kaktuste sordid. Lehtkaktused. Rohkesti pilte.

Valmistan tellimise peale põimitud-, sõlmitud pörand- ja seinavalpu ja neile juurekuuluvat materjali. Lühiajalised kursused.

A. ENNUS

Tartus, Rüütli 18-4.

Härra kingib lilli.

Jo Hanss Rösler

Kui teenija oli võtnud mehelt tema kübara ja kindad, avas ta ukse teeruumi. Noor majaproua ruttas mehele vastu. „Olen väga rõõmus, et te tulite,“ ütles ta.

„Olen õnnelik, et olin väärt teie külalislahkust,“ vastas mees ja pani lilla orhidee lauanurgale.

Noor naine raputas pead.

„Olen teie peale tõsiselt pahane,“ ütles ta. Teie ei tohi mulle ometi igakord tuua lilli. Lilled on viisakus, ja viisakad inimesed ei ole meie sõbrad.“

Mees suudles naise kätt.

„Mulle teeb rõõmu kinkida teile lilli. Valisin just selle orhidee teadlikult, sest temas on veidi teie ilu, veidi teie noorust ja veidi minu soove.“

Naine naeratas ja võttis lille sõrmede vahele.

„Kui mitte ainult vormilikkus, siis palju tänu.“

Mees vastas: „Pole põhjust. Mulle on tõesti rõõmuks, teile tuua lilli.“

*

Ning veel kümne minuti eest seisis sama härra, keda noor naine oli kutsunud teele, ühes lilleäris. Ta mõtles: Lilled on alati kõige odavamad, aga sellejuures on neist rohkem kasu kui nad maksavad. Aga palju välja anda ma siiski ei taha. „Õelge, preili, mis on teil täna ilusat?“

„Väga ilusaid Hollandi roose.“

„Kallid?“

„Üks kroon kakskümmend senti tükk.“

Härra mõtles. Neli tükki peaksin võtma, sest kolm ei ole ilus, aga neli peaaegu kingitakse alati, tähendab — viis, aga see maksaks tõesti kuus krooni. Võibolla saan midagi odavamat. Kui võtan nelgid, tarvitan neid rohkem, kuid nad tulevad siiski vist odavamad. „Kui palju maksavad nelgid?“

„Need nelgid on iseäranis pikad. Kroon viiskümmend tükk.“

„Palju?“

„Kroon viiskümmend.“

„See on tõesti kuulmatu! Teie tahate minu kulul korraga rikkaks minna. Nelgid ei tohi ju ometi kallimad olla kui roosid.“

„Meil on ka odavamaid nelke. Need siin maksavad kolm krooni kimp.“

Härra vaatas kahtlevalt lilli. Siis raputas pead: „Ei,“ ütles ta, „need ei kölba. Teate, preili, tarvitan midagi ühesviimiseks. Teie mõistate, mitte kallist ja ka mitte niisugust, mis ei näe millegi järele välja.“

„Võibolla võtab härra kannikesi?“

„Kannikesi ma juba kord viisin. Peab olema vaheldust. Kuidas on sirelitega?“

„Oks kaks krooni.“

„Arvate, et ühest aitab? Rohkem ma ei taha maksta.“

„Kindlasti.“

Härra näitab vaasile.

„On see kahekroonine oks?“

Müüjanna võtab vaasist lühikese oksa väikese õiekobaraga.

Härra seisab löödult.

„Seda nimetate oksaks? Seda nimetate oksaks? See on ju tõelik jäanus, mida keegi ei võta vaevaks üles tõsta. See ei ole üldse oks, see on pung, pungakene. Ei, ei, toppige oma oks rahulikult tagasi, sirelid ei ole minu äri. Mis teil on veel?“

„Värskeid lilleherneid,“ arvas müüjanna.

„Väga ilusad, üsna kaunid. Maksab?“

„Kolm krooni kimp.“

Härra kaalub.

Kolm krooni. Selle ma annan välja. Ometi siiski kallis

lõbu kui mõelda, palju niisugune külaskäik läheb maksma. Auto sinna ja tagasi, habemeajamine, telefoneerimine, lilled ja jootraha peab ka andma. Ja selle kõige peale peab veel palju tänu lausuma. Kui seletaksin, et ma jäin hiljaks ja ei leidnud ühtki lillekauplust avatuna? Lihtsalt mitte midagi ühes viia? See ei kölba siiski.

Ja juba tahtis ta nõusolevalt noogutada peaga, kui ta märkas laual lühivarrelist tundmata lilleõit.

„Mis see on seal?“ küsis ta müüjannalt.

„Lilla orhidee.“

„On see ka tõelik lill?“

„Muidugi. Meie kasvuhoone spetsialiteet.“

„See on kindlasti siis kallid, mis?“

„Neli krooni tükk.“

Härra küsis külmalt: „Neli krooni. Palju neid kingitakse harilikult korraga? Küsin seda ainult huvi pärast.“

„Enamasti üks.“

„See on tõesti kummaline, et teie kallimaid lilli hoiate nii lohakalt laual.“

„See on murdunud õis. Tal ei ole vart.“

„Tõesti!“ Härra astus lähemale ja vaatas huviga lille. „Mida teete nüüd sellega? Viskate ta ära?“

„Ei.“

„Aga nelja krooni ei saa teie selle eest siiski.“

Müüjanna naeratas.

„Ei. Seda mitte.“

Härra tuli lähemale.

„Kuulake ja pange tähele: ostan selle orhidee ühe krooni eest.“

„Orhideed maksavad neli krooni tükk, minu härra.“

„Jah, ma tean juba, et orhideed maksavad neli krooni tükk. Aga see siin mitte. See on murdunud, põol närtsinud ja peaaegu kölmatu. Võibolla et teie ei saa teda enam üldse tarvitada. Aga mulle on ta küllalt hea — ja üks kroon on nüüdsel ajal suur raha. Körts keset küla. Kas olete nõus?“

Härra maksis orhidee eest kroon kakskümmend senti. Sellejuures lasi ta orhidee rohelisega kaunistada ja kuldse paelaga siduda.

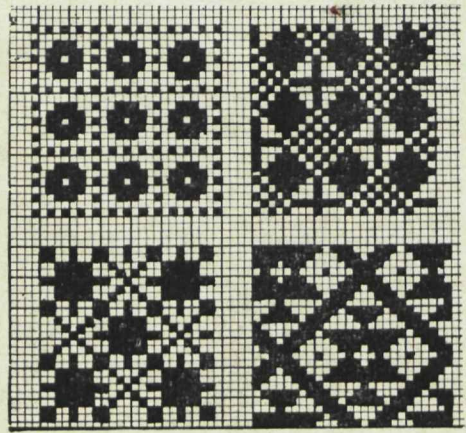
Ning kui ta selle hiljem ulatas noorele naisele, ütles ta:

„Mulle on suureks rõõmuks kinkida teile lilli. Valisin just selle orhidee teadlikult, sest temas on veidi teie ilu, veidi teie noorust ja veidi minu soove.“

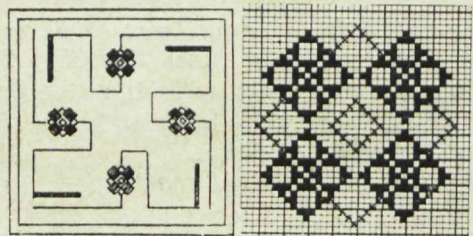
K Ä S I T Ö Ö

Spordijumper heegeldatud neljakordsest villasest spordilõngast. Heegeldatakse pikuti löike järele edasi-tagasi kinnisilmil, tagasitulles võetakse silmad väljaspoolt ääresilmadest läbi. Krae, kätsed ja alumine äär on koetud.

Valik kindakirju.

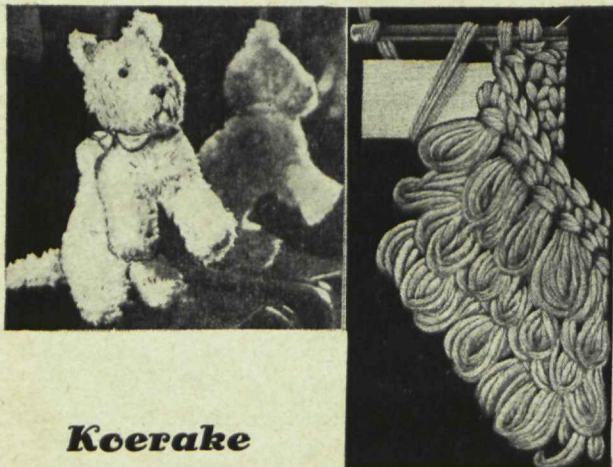

Setukirjaga linake.

Võetakse omakoetud linane riie, ümberringi tehakse pilu. Ömmeldakse linase lõngaga kahes värvis: kollase ja pruuniga, roheline ja punasega, sinise ning telliskivipunasega jne. Mustad kitsad jooned on harilik pilu ja laiema jooned — laiema pilu. Pilud ömmeldakse sama värviliste lõngadega, millega motiivid. Motiiv ömmeldakse madalpis-tes iga ruut eraldi, viimase suurendamiseks võetakse ruudulise vihu paber suuremate või vähemate ruutudega — kui suurt motiivi keegi soovib. Soovikorral võib linale narmad äärde panna.

Koetud villasest lõngast jakike — ruutudega.

Koerake

Istuv koerake heegeldatud valgest villasest lõngast (proov pildil). Heegeldada tuleb löigete järele. Sisemine kõrv heegeldatakse roosast lõngast. Nina ja suu ömmeldakse punase pärlilõngaga. Klaasist silmi saab osta optika ärist. (Löikeid saab „Mareti“ talitusest.)

Seda jutustan oma tüdrukule ja poisile

Ants ja Elli

Kord elasid isa ja ema. Neil oli kaks last, tüdruk ja poiss. Nad olid väga ilusad lapsed, kuid üsna lühikesed, vaevalt jalakõrgused. Nende vanemad elasid suures, suures linnas, millel olid väga kitsad tänavad ja kõrged majad. Kuna vanemad ei olnud rikkad, siis elasid nad ühe suure maja kõige ülemistes korterites, millel ei olnud ka väiksematki aeda, kuhu Ants ja tema õekene oleksid võinud minna jalutama. Et emal oli palju tööd ja isa pidi päevad otsa käima tööl, siis oli neil väga harva aega minna lastega välja jalutama. Aga ka üksinda ei tohtinud nad tänavale minna, sest nad olid nii pisikesed, et suured inimesed oleksid nad tallanud surnuks. Või oleksid jälle sattunud autode ja vankrite alla. Samuti kartsid vanemad, et mustlased või hulgused võiksid röövida nende kallid lapsed. Mõlemad lapsed olid väga ilusad, iseäranis aga tütarlaps. Tal olid pikad, kuldsed lokid. Alati kui sõdurid marssisid neist mööda muusikaga, hakkas ta, hoides oma kleidikest sõrmedega ülal, ilusasti ja lõbusasti tantsima. Väikest tütarlast, kes oli ema uhkus ja isa südometroost, kutsuti Elliks. Ants aga oli tubli, julge poiss, kes igal ajal oli valmis oma väikest õde aitama ja kaitsma. Ja kuna ta oli tolli võrra pikem kui ta õeke, tundis ta ennast peaaegu täismehena.

Emal oli väike, ilus, ruumikas palkon toa ees. Ta kutsus palkonit oma aiaks, ja kui ta pealelõunat istus seal näputööga, võisid ka lapsed seal mängida ning endid peita kressiõite varju. Nii oli lõbus ja tore, ning lõpuks ei tahtnudki lapsed mujal viibida kui palkonil lillede ja päikese keskel.

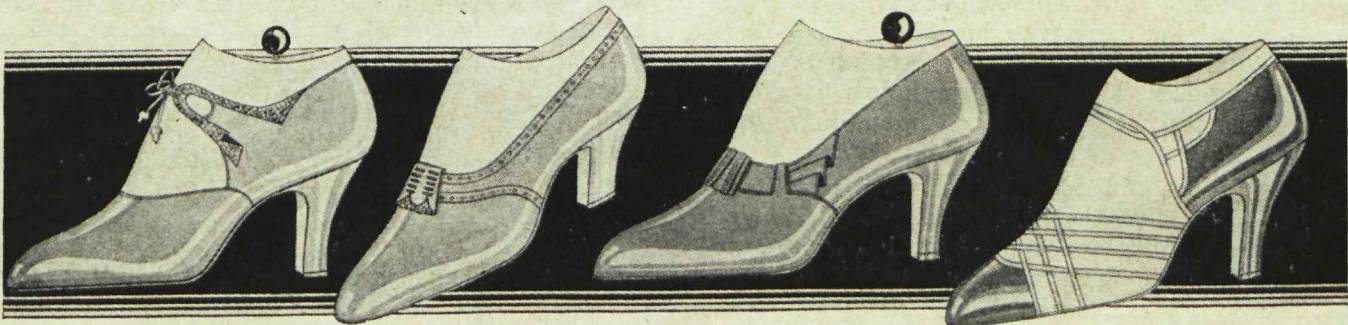
Aga ükskord oli emal toas palju tööd ja ei olnud aega minna lastega palkonile. Ants ja Elli palusid siis niikaua ema, kuni see avas palkoniukse ja lubas neil seal mängida. „Olge aga ettevaatlikud!“ ütles ema. „Kindlasti,“ arvas Ants, „kui juba mina olen seal, siis ei juhtu väikesele midagi halba.“

Ja siis istusidki lapsed kirjude lillede alla. Oli iseäranis ilus ja soe päev. Õhk oli läbipaistvalt

selge ja taevast sinine. Mööda tänavat sammusid sõdurid muusika saatel, mängiti tantsuviit. Muusikat kuuldes tõstis Elli oma kleidikest kõrgemale, ja hakkas palkonil tantsima. Vend Ants aga piilus läbi palkoniklaasi alla tänavale.

Äkki karjatas õde. Ants vaatas imestunult ümber ja märkas, et palkonivõrele oli istunud suur must, tarkade ja läikivate silmadega ning terava nokaga hakk. Must lind vaatas üksisilmi Elli kuldseid juukseid. Elli aga ei osanud ennast kuhugile peita. Ants haaras kohe Elli oma kaenla alla, tõusis püsti ja küsis julgelt, et kes sa oled, mis sa tahad ja ega sa ei taha Ellile haiget teha? Sellepeale vaatas hakk Hansule oma sädeleva silmaga otsa ja lausus mesimagusalt: „Mina peaksin kellelegi tegema haiget? Oo ei, mu kõrgestiaustatud noorhärja ja julge mees, mind ei tarvitse kellegil karta. Tahtsin just parajasti teha jalutuskäigu loomaaeda. Täna on kuninga sünnipäev ja sellepärast peetakse seal väga suur ja tore pidu. Kas tahate istuda mu selga... ja ma viiksin teid ka sinna. Enne kui ema on lõpetanud oma töö, oleme jälle tagasi.“

Ants peksis rõõmu pärast käsi ja oli kohe valmis salaliku linnu pakkumist vastu võtma. Aga Elli tõmbus hirmunult tagasi ja sosistas: „Meie ju ei tunne võõrast, musta lindu. Oleks vist parem enne küsida emalt.“ Ants aga vastas: „Ah, kui inetud ja arusaamatud on alati tüdrukud iga asja juures! Mina olen sinu juures ja võin sind alati kaitsta!“ Hakk aga raputas veidi tiibu ja tõusis õhku, et näidata, nagu tahaks ta ära lennata. Siis laskus ta uuesti palkonivõrele ja rääkis: „Noh, on sul juba julgust, noorehärja? Tahad minuga lennata? Ootamiseks ei ole mul enam lusti ega ka aega.“ „Jah,“ ütles Ants ja pani kartva õekese musta linnu selga, kes oli selleks laskunud palkoni põrandale. Ja kui Ants oli võtnud ka linnu seljas istet, tõusis hakk kiiresti lendu. Varsti ühines hakiga veel terve tosin teisi kraaksuvaid linde. Kõik nad vahtisid

uudishimulikult ja ihaldavalt Elli kuldseid juukseid. Mõlemad lapsed sulgesid hirmunult silmad. Kui Ants tüki aja pärast nad uuesti avas, märkas ta kokkudes, et linn, kus elasid isa ja ema, oli ammu kadunud silmapiirilt. Must kohutav hakk aga lendas imekiiresti üle põldude ja metsade.

Pika, pika lennu järele laskus hakk aegamööda madalamale. Üsna imelik kraaksuv kära võttis neid vastu. Ning kui nad avasid silmad, nägid nad, et olid ühel vanal laguneval müüri keset paksu metsa. „Oleme kohal!“ ütles hakk ja kutsus kavalalt naeratades oma poegi. Koledad teravanokalised pojad tulid ja hakkasid kohe oma nokkadega kiskuma laste riideid. „Tõin teile, lapsed, paar toredat mänguasja ühes! Vaadake, millised ilusad lokid sel tüdrukul on. Ja kui teil igav hakkab, peab tüdruk teile tantsima. Ants aga olgu teie sulane. Ta peab pesa hoidma korras ja tegema, mida käsete. Ka peab ta kuldraha puhastama. — Ja teile ütlen ma,“ pöördus ta laste poole, „kui teie ei ole sõnakuulelikud ja kõike ei taha teha, mida meie käseme, nokime teil kohe silmad välja.“

Nüüd algas Antsul ja Ellil väga kurb elu.

Kord tõi vana hakk väga kalli briljantidest kaelakee. Uhkeldades kiitis ta selle olevat printsess Ida omanduse. Muidugi ei võinud ta arvata, et Ants oli vahepeal õppinud peaaegu täielikult selgeks hakkide keele ja sai kõigest aru. Suure kahjurõõmuga rääkis ta segadusest, mis oli tekkinud kaelakee kadumise järele kuningalossis.

Nii möödus kevad. Tuli suvi — ja kadus. Kuid siis läksid ilmad külmaks. Tuli sügis. Pikad, valged ämblikuvõrgud ja niidid hakkasid õhus lendlema. Hakid püüdsid neid nokkadega ja mässisid ümber Elli lokkide. Aga ühel päeval tõi sügistuul hoopis imeliku asja ja pillas ta üle hakkide pesa. See oli paberist lohe, millega poisikesed mängivad. Hakid, kel olid juba kasvanud suured tiivad, lendasid kokkumult puie otsa. Ants aga teadis, mis asi see oli ja taipas kohe, et heal juhul võib sellega teha imet. „Ela hästi!“ ütles ta tasa Ellile, „ole üsna rahulik mõni aeg, siis saad sa varsti vabaks.“ Ta sidus ennast paberist lohe küljes rippuva nõõri külge, suudles õde — ja tuul kandis ta kaugele, kaugele üle metsa. Äkki märkas ta, et üks suur poiss oli haaranud nõõrist kinni ja tiris teda maa poole.

„Oh, mis siis see on?“ hüüdis hele, sõbralik hääl. „Mis see on. Isa, isa, tule ja vaata, milline väike mees!“ Varsti oli ka Martini isa seal ja Ants jutustas mõlemale oma lugu hakiga. „Päästke, päästke mu armas õeke!“ ütles ta viimaks läbi pisarate, „ennekui hakid kisivad ta juuksed peast ja nokivad silmad välja.“

Mees muutus tähelepanelikuks. Ta käskis Martinil Antsu kohe koju viia, kus Martini ema annaks väikesele poisile süüa. Siin kõneles Ants ka printsess Ida kaelakee kadumise loo. Kohe läks Martini isa kuninga lossi ja jutustas kuningale Antsust ja kaelakeest. Ning kuningas kogus paarkümme julgemat meest ja asus Antsu juhtimisel teele röövlilossi poole.

Sinna jõudes ronisid mehed suurte redelitega müüri peale, päästsid väikese Elli, tapsid hakid ja tegid tühjaks nende varakambrid. „Aga mida soovite nüüd teie?“ küsis kuningas lastelt. „Vii meid tagasi vanemate juure,“ ütles Elli. Ning kuningas käskis rakendada kaheksa kimlit kuldvankri ette. Ta ise ja printsess Ida võtsid seal istet ning Ants

Elliga istusid nende vastas purpurist patjadel. Muusikamehed kõndisid nende ees ja taga ning puhusid toredaid viise.

Laste vanemad aga istusid kurvalt toas kui sõitjad koos hõiskava rahvaga jõudsid nende maja ukse ette. Kui nad aga jälle nägid surnuksarvatud lapsi ja võisid neid kallistada, unustasid nad peagi valu. Ka Ants ja Elli olid väga rõõmsad. — Ning sellest alates elavad nad südamlikus sõpruses printsess Idaga ja Martiniga.

Möödunud aasta parimaid uudisteoseid:

Romaanid, novellid, jutud, esseed j. m.:

- A. Jakobson: **Vallutajad**. Romaan. Kr. 5.—
 Jaan Kärner: **Soodoma kroonika**. Romaan. Kr. 4.50.
 Juhan Liiv: **Elu sügavusest**. Kr. 1.25.
 Dr. J. Luiga: **Päevamured I**. Esseed. Kr. 5.25.
 Dr. J. Luiga: **Päevamured II**. Esseed. Kr. 5.—
 O. Luts: **Ladina köök**. Mälestused VI. Kr. 3.—
 O. Luts: **Vaikne nurgake**. Jutustus. Kr. 2.75.
 Mait Metsanurk: **Ümera jõel**. Romaan. Kr. 5.75.
 Ajakiri **Noor-Eesti 1910—1911**. Komplekt. Kr. 10.—
Kunstiühing Pallas 1918—1933. Album. Kr. 2.50.
 R. Roht: **Punane liblikas**. Jutt. Kr. 2.—
 Joh. Semper: **Armukadedus**. Romaan. Kr. 4.75.
 Joh. Semper: **Prantsuse vaim**. Esseed. Kr. 3.—
 A. H. Tammsaare: **Elu ja armastus**. Romaan. Kr. 5.—

Noorsoo- ja lasteraamatud:

- J. Jaik: **Pombi ja esivanemate kuld**. Noorsoojutt. Kr. 3.75.
 J. Jaik: **Kuutõrvajad**. Noorsoojutt. Kr. 1.75.
 J. Jaik: **Hädavere poiste ninamees**. Lastejutud. Kr. 2.50.
 J. Jaik: **Pombi ja sinkuningas**. Noorsoojutt. Kr. 3.50.
 F. Molnár: **Paal-tänavä poissid**. Noorsoojutt II tr. Kr. 3.25.
 R. Roht: **Väikesed rändurid**. Lastejutud. Kr. 2.25.
 J. Spyri: **Väike Heidi II**. Noorsoojutt. Kr. 2.—
 A. Svan: **Totalme pärija**. Noorsoojutt. Kr. 3.—
 J. Vahtra: **Minu noorusmaalt**. Noorsoojutt. Kr. 2.—
 Ed. Visnapuu: **Loomade talu**. Muinasjutt värssides. Kr. 1.25.
 H. Ch. Andersen: **Muinasjutud II**. Kr. 1.25.
Türgi muinasjutte. Kr. 1.75.

Luuletused:

- Ю. Шумаков: ГУСТАВ СУЙТС. Избранные стихотворения. Kr. 1.—
 Joh. Schütz: **Südasuvi**. Luuletused. Kr. 2.75.
 Ed. Visnapuu: **Südamme veski**. Luuletused. Kr. 2.80.
 H. Heine: **Valik luuletusi**. Tõlkinud J. Kärner. Kr. 1.75.
 H. Visnapuu: **Üle kodumäe**. Luuletused. Kr. 2.50.

Näidendid:

- Jaan Kärner: **Usntaganeja**. Draama 4 v. Kr. 2.20.
 K. Laagus: **Eesti ajaloo karneval**. Laulumäng 1 vaatuses. 2 pildis, pro- ja epiloogiga. Kr. —.75.
 H. Raudsepp: **Demobiliseeritud perekonnaisa**. Komöödia 3 vaatuses. Kr. 2.—
 H. Raudsepp: **Roosad prillid**. Komöödia 3 v. Kr. 2.—
 A. Taar: **Kes on süüdi!** Draama 4 v. Kr. 1.80.

Tõlked:

- W. St. Reymont: **Talupojad III. Kevad**. Romaan. Kr. 6.25.
 W. St. Reymont: **Talupojad IV. Suvi**. Romaan. Kr. 5.50.
 E. Stählbeig: **Päikese tõusu poole**. Romaan. Kr. 4.75.

Käsiraamatud:

- Mag. A. Elango: **Kasvatusteadus**. Kr. 2.—
Elukorraldaja. Uuetüübiline kalender 1935. (12 kuuvihku + üldosa + 2 tabelit + mapp = kokku üle 500 lk.). Kr. 1.25.

Kes raamatu hinna rahas või postmarkides saadab kirjastusele, sellele saadetakse raamat postikuludeta kätte.

Soovijatele saadetakse välja tasuta meie täielikud raamatute hinnakirjad ja prospektid.

O./ü. „Noor-Eesti Kirjastus“ Tartus.
Raamatukauplus Rüütli tän. 11.

Moodsaist Grieser kestvus-aurulokest

Tartu tuntuima dipl. juuksetööstuse meistri härra J. Luksep'a arvamisi mitmesuguseist kestvuslokest ja nende iseäraldusist

Pöördusime Tartu tuntuima juuksetööstuse meistri ja suurima daamide juuksetööstuse omaniku härra J. Luksepa poole ning palusime temalt kui „Grieser“ kestvuslokkide aparaadi omanikult mõningaid seletusi nimetatud kestvus-aurulokkide üle.

Teatavasti on viimasel ajal Tartu seltskonnadaamide seas tekitanud kõneainet „Grieser“ kestvus-aurulokid, millised olla väga loomutruud ja kestnud 8—10 kuud. Et laialdasematele hulkadele selgitada ühe- või teistsuguste kestvuslokkide iseäraldusi, selleks toome allpool ära asjatundja härra J. Luksepa lahke seletuse.

Kestvusloki aparaate on kahte liiki, seletab meile härra Luksep. Elektriga töötavad aparaadid, niinimetatud elektriloki ehk elektriauruloki aparaadid ja puhtauruloki aparaadid, millised töötavad kestvuslokke täiesti ilma elektrita.

Elektri kestvusloki aparaadi leiutas esimesena ameeriklane Edward Nestle umbes 15 a. tagasi. Sellest ajast peale on lugematuid elektriauruloki aparaate mitmesuguste erinimetustega turule saadetud. Nendest tuntuimad: Egeun, Wello, Mayer, Nestle, Fuwa, Satley jne.

Ilma elektrita töötava, s. o. puhtauruloki aparaadi leiutas sakslane Ferdinand Grieser, umb. 5 aastat tagasi. Nagu varem tähendasin, töötavad need puhtauruloki apar. kestvuslokke täiesti ilma elektrita, sellist tüüpi apar. on senini turule lastud ainult kolm tüüpi: Grieser, Opera' ja Maondra. Kõige populaarsem ja levinenum täie õigusega on Grieser süsteemi apar. nendest kolmest tüübist. Nüüd küsivad lugupeetud „Mareti“ lugejad kindlasti: milline vahe siis õieti on elektri ja elektriauruloki apar. vahel? Tegelikult mingit vahet polegi, kui välja arvata ainult nimede erinevus. Töötamise viis on sama. Küll aga on oluline vahe puhtauruloki apar., milline töötab ilma elektrita, ja elektriga töötava aparaadi vahel.

Vahe seisab kestvuslokkide nii keemilises kui ka tehnilises saavutises. Näiteks: elektri-elektriauruloki aparaadiga töötades võtame ühe osa juukseid frisuurist, niisutame selle vastava kemikaaliga ja rullime selle ümber metallpulga. Nii sünnib see, kuni kogu pea neid rullikesi täis on (25—35 rulli), nüüd lülitakse nende rullidele elektri vool sisse. Järjekult saavad rullid voolu läbi köetud kuni keemispunktini ja veel kõrgema temperatuurini, see sünnib aga kahjuks aeglaselt tõusva kuumuse suunas, mis selle aparaadi süsteemi nõrgaks küljeks osutubki. Enne kui metallrullid keemispunkti kuumusest tõusta suudavad, on niiskus (kemikaalid) juustest juba välja auranud ning kui metallrullid saavutavad keemispunkti ja sellest veel kõrgema maksimaalse temperatuuri, siis kõrvetab see juba kuivi juukseid ja selle pigmenti. Tagajärg on see, et kui mitte kõik, siis suur osa juukseid on surmale määratud, osa juukseid klaasistub, tuhmub ja murdub lõpuks katki, sest kuiva kuumust ei kannata juukseid kuigi palju. Peale selle on väga palju ebatäpsusi elektri aparaatides enestes, mis tihti oleneb aparaadi konstrueerija lohakusest või võhiklusest selle töö täpsuse suhtes. On näiteks ühe metallrullikese soendajad traadid $\frac{1}{100}$ mm jämedamad või peenemad kui teised rullid, või ühe metallrulli mähis mõni mm lühem või pikem, mis kahjuks õige sageli juhtub, siis on tagajärg see, et üks loki saab ülepõletatud, kuna teine loki tooreks jääb ja lokki üldse sisse ei võta. Need ongi pahed, milliseid elektri-elektriauruloki saavutamise juures võimata vältida.

Puhtaurulokid, millised saavutatakse ilma elektrita,

on eelpool nimetatud pahedest vabad, nende saamise algprotseduur on umbes samane, kui elektrilokkide juureski. Mässitakse samuti väikesed juuste salgad ümber metallrullide, enne niisutatakse juukseid muidugi spetsiaal-kemikaaliga (puhtauruloki omaga), elektriloki kemikaalid selleks ei kõlba. Kuid auruloki kemikaale võib küll suure eduga kasutada elektrilokkide jaoks. On kõik juukset (25—35 rulli) ära rullitud, siis järgneb järgmine toiming. Nüüd ei kõeta neid rullisid mitte elektriga, vaid on olemas nõndanimetatud poldid, milliseid köetakse vastavas ahjus kuumaks ning pannakse päris kuumalt enne hästi hoolikalt kaitstud juukserullide peale. Sellest

Pildil J. Luksep'a juuksetööstuse daamide-ateljeest üks osakond ning juuksetööstuse personal. Omanik ja juhataja dipl. juukset. meister J. Luksep pildil esireas esimene paremalt.

järsust kuumusest sünnib kohe keemispunktile vastav temperatuur, kemikaalide aur keedab otsekohe loki valmis langeva kuumusega, s. o. alguses kui juuks on niiskusega (kemikaaliga) läbi imbutatud, siis on maksimaalne temperatuur, kui aga kemikaali aurud lõpliku töö on teinud ja ise väljaauruvad, siis langeb kuumus kuni haihtumiseni. Teiste sõnadega öeldud, loki on saavutanud langeva kuumusega ja ilmtingimata niiske auruga, mis suureks plussiks lokile kui ka juustele. Keeta võib juust vee või auruga kuni 24 tundi järjest, see ei tee juustele mingit paha, kemikaali auruga juukseid lühikest aega keeta, on juustele koguni kasulik, keetmine auruga mõjub juustele pigmendile, ühtlasi tervele juuksele karastavalt ning annab juustele kasvamiseks jõudu. Juukset jäävad elastseks, läikivaks ja lokid saavad loomutruud ning kauase kestvusega.

See on ka põhjuseks, miks mina 1922. a. välismaal viibides elektriloki Nestle aparaati kaasa ei toonud, milline tol korral oli uudis ja omas suurt poolehoidu, sest puudus konkurents. Selle apar. süsteemi tundma õppides, leidsin tema nõrgad küljed ja loobusin ostmast. Grieser süsteemi tundma õppides oli mul selge, et midagi paremat sellel alal vaevalt lähemas tulevikus võimata on leiutada.

Kui mina siin lugupeetud „Mareti“ toimetuse soovil „Mareti“ lugejaile selles küsimuses kui spetsialist selgitusi olen andnud, siis ärgu saadagu sellest nii aru, vähemalt minu lgp. kolleegide poolt, et mina siin konkurentsi mõttes elektri kestvusloki aparaate maha teen ja auruloki aparaadi omadusi esile tõstan. Sellest olen ma küll hoopis kaugel, ma olen ainult sõna võtnud selleks, et minu lgp. kolleegid neid kogemusi, mida mina oma ametialal üle kolmekümne aasta jooksul kogunud olen, ise eneste kasuks ja laialdase publiku huvides ära kasutaks.

See tähendab ennem minule enesele konkurentsi kasvatamist, kuid teadlik töömees, samuti ka ärimees ei tohi sellest ennast eksitada lasta, vaid peab teotsema ausalt üldsuse huvides.

*

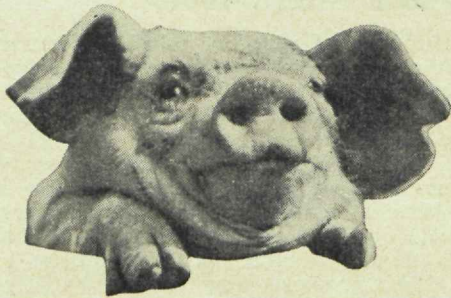
Härra J. Luksep on lahkelt nõus veel asjast huvitatuile kohapeal, s. o. tema ateljees Tartus, Kiiüni tän. 3, andma seletusi ilma igasuguse kohustuse ja tasuta.

**KOLME
KOOPA
KOHVIK**

TARTU
TELEF. 13-22

Meile kõigile

SEALIHA VÄRSKETE KAPSASTEGA.

Selleks toiduks võetakse 1 kg soolast või värsket läbikasvanud küljeliha. Liha lõigatakse viiludeks, pannakse kastrulisse ühe liitri veega ja mõne tera pipraga ning aetakse keema. Kapsapea lõigatakse osadeks ja keedetakse liha peal kuni mõlemad on pehmed. Siis tõstetakse kapsad liuale, nii et lihatükid on ümber kapsaste. Leemele lisatakse paar lusikatäit jahu ja keedetakse natuke aega. Osa kastet kallatakse liha peale, osa tuuakse kaste-kannus lauale. Süüakse keedetud kartulitega ja hapukurgi või peedisalatiga.

SEAFILIEE KASTMES.

Lõigatakse 1 kg pehmet sealiha lõikudeks ja tambitakse mõlemalt poolt rabedaks. Sellejärele riputatakse veidi pipart, soola, kastetakse lõigud klopitud muna sisse, veeretatakse riivsaias ning praetakse pannil mõlemalt poolt küpseks. Umbes 2 sibulat hakitakse peeneks ja praetakse võiga helepruuniks, millele hiljem lisatakse juure veidi lihaleent ja suhkrut. Nüüd tehakse lihaleemest, jahust ja võist harilik kaste, millele lisatakse hapukoort ning veidi äädikat — ning lisatakse hulka praetud sibulad. Selle kastmega valatakse lihalõigud vaagnal üle.

KUREMARJAD VAHUKOOREGA.

1 klaas kuremarju, 7—8 supilusikatäit suhkrut, 4 tahvlit kalaliimi, $\frac{1}{2}$ liitrit vahukoort.

Valmistamine: Kuremarjad katki tampida, juure lisada suhkur ja segada kuni suhkur sulanud. Lõpuks juure segada sulatatult kalaliim. Vahukoor vahule kloppida, katkitambitud kuremarjad sekka segada ja külmas kohas seista lasta. (Kuremarjad peavad ühes koortega olema, sest just koored sisaldavad vitamiine.)

ÕUNA VORM.

750 gr sibulaõunu, 50 gr suhkrut, 50 gr võid, 50 gr pehmet jahu, 2 klaasi kuuma piima, $\frac{1}{2}$ sidruni koort, 2—3 muna, 1 supilusikatäis suhkrut.

Valmistamine: Õunad ühes koortega väikesteks viiludeks lõigata. Õunad asetatakse vormi ja lastakse 1 tund seista, seni kui suhkur on vedelikuks sulanud. Nüüd sulatakse või kastrulis ja sega-

takse sinna juure 50 gr pehmet jahu. Segu kastrulis segada ning juure lisada 2 klaasi kuuma piima. Segades keeta 2 minutit. Munad klopitakse, lisatakse juure sidruni koor ja 1 supilusikatäis suhkrut. Saadud segu klopitakse 10 minutit, kallatakse õuntele peale ja lastakse praehjus $\frac{3}{4}$ tundi küpseda. Vorm antakse lauale soojalt sidruni, vanilje või pruuni kastmega.

PRUUN KASTE.

5 supilusikatäit suhkrut, $\frac{1}{2}$ liitrit vahukoort.

Valmistamine: Suhkur pruunistatakse kuival pannil. Sulamise ajal lisatakse ettevaatlikult juure vähe vett ja leigena segatakse aeglaselt vahukoor juure. (Vahukoor võib ka vahule löömata olla).

PÖRSAS ÕUNTE VÕI KAPSASTEGA.

Puhastatud ja pestud pörsas hõõrutakse soola, pipra ja ingveriga ning täidetakse puhastatud õunaviiludega. Sellejärele õmmeldakse pörsas kinni ja kamar lõigatakse tihedalt ruute täis ning asetatakse võiga-määritud ahjupannile, nii et selg jääb üles. Küpsetatakse võiga võides ja kastega üle kallates küpseks. Peale küpsemist tõmmatakse niit välja ja lõigatakse pörsas poolpõiki pikergusteks tükkideks. Õuntele lisatakse suhkrut juure ja pannakse liuale. Õunte peale asetatud lihatükkidest moodustatakse endine pörsa kuju. Kastele lisatakse veega lahustatud jahu. Antakse lauale pruunide kartulitega.

Õunte asemel võib tarvitada kapsaid. Kapsad keedetakse enne poolpehmeks. Pörsast välja võttes lisatakse suhkrut ja rasva.

"MARETI" SÕPRADELE.

Kuna igapäevases elus ka kõige tervemal inimesel on sageli kokkupuuteid igasuguste arstiteaduslike küsimustega, mis teada otsekohe ei sunni arsti poole pöörduma, kuid nõuavad siiski lahendust, oleme võimaldanud „Mareti“ lugejaile TASUTA kirjaliku

ARSTLIKU NÕUANDE.

Arstliku nõuande on meile lahkesti lubanud Eesti Arstide Seltsi Tartu erakliiniku arstid igaüks omalt erialalt, eesotsas härra dr. R. Bernakoff'iga.

Kõik arstlikku nõuandesse puutuvad küsimused palume „Mareti“ toimetusele saata aadressil: Tartu pstk. 22, enne 10-dat kuupäeva.

*

Ühtlasi oleme nõus alati lahkesti vastama ka igasugustele teistele küsimustele.

Küsimuste esitamisel palume juure lisada tagumisel kaanel olev märk: kolmnurk sõõris.

„MARETI“.

„MARETI“ ilmub kord kuus. — Tellimishinnad: 12 kuud Kr. 3.50, 6 kuud Kr. 1.80, 3 kuud Kr. 0.90, üksiknumber 35 senti. — Kuulutusehinnad kaantel: viimane välimine külg Kr. 120.—, seesmised à Kr. 100.—, tekstis 1 mm üle lehekülje 25 snt., tekstikirjaga 30 snt. Kuulutajatele võimaldatakse koha valik võimaluste piires. Kuulutuste väljatöötamisele ja viimistlemisele pannakse erilist rõhku. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Aadress: Tartu, postk. 22. Asjaajaja-väljaandja aadr.: Tartu, Elva 15, tel. 6-20. — Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Püestee 51—2. Posti jooksev arve nr. 2201. — E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 12. aprillil 1935. a.

Pesu ja sukki suures valikus

MOE, PUDU-JA PESUARI

VENNAD LEPP

Tartus, Kaubahoov 2-3, tel. 4-81

Iga daam leiab meie juurest omale sobiva eseme